

XALQ VA ARMIYA – BIR TAN-U BIR JON!

VATANPARVAR

IJTIMOIIY-SIYOSIIY, MA'NAVIIY-MA'RIFIY, HARBIY-VATANPARVARLIK GAZETASI

Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqib boshlagan

www.mv-vatanparvar.uz

2022-yil 4-mart, №9 (2968)

@vatanparvar-bt@umail.uz

O'tkazilayotgan dala-o'quv mashg'ulotlarimizda asosiy e'tiborni har bir harbiy xizmatchi bilan individual ishlashga qaratganmiz. Ustoz-shogird an'alariga sodiq qolgan holda, yosh harbiylarimizda ko'nikma hosil bo'lishi uchun tajribali ofitserlarga birlashtirilgan.

4-sahifa

O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari akademiyasida ta'lim olayotgan bo'lg'usi ofitserlar orasidan strategik va taktik boshqaruv qobiliyatiga ega komandirlar yetishib chiqayotgani mamlakatimiz mudofaa salohiyatini oshirishda muhimligi bilan ajralib turadi.

5-sahifa

Vatan posbonisiz, millat dilbandi,
Erksevar ajdodlar kutgan farzandi,
Oila chirog'i, farzandlar baxti,
Harbiy libosdagi oy malikalar.

Yuzda nim tabassum, mag'rur tutib qad,
Vatan chorloviga shaydarsiz har vaqt,
Elning duosi-la quching saodat,
Harbiy libosdagi oy malikalar.

Zulfiya YUNUSOVA

Мафкуравий полигон жангчилари

Самарқандда жам бўлди

Қўшиннинг жанговар кайфияти, шахсий таркибнинг ўзаро жипслиги, уюшқоқлиги ва бирдамлиги энг аввало ҳарбий жамоадаги маънавий-маърифий муҳитга боғлиқ. Бу муҳитни эса албатта, жанговар сафлардаги тарбиявий ва мафкуравий ишлар органи офицерлари шакллантиради.

Марказий ҳарбий округда Мудофаа вазирлиги тарбиявий ва мафкуравий ишлар органи шахсий таркиби иштирокидаги ўқув-услубий йиғин бўлиб ўтди. Унга барча ҳарбий округларнинг тарбиявий ва мафкуравий ишлар органи офицерлари ҳамда Қўролли Кучлар хизматчилари, ҳарбий психолог ва социологлар, Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Жамоатчилик кенгашининг минтақавий кенгашлар етакчи мутахассислари, округлар, вилоятлар Фахрийлар кенгаши раислари, ҳарбий округ (бирлашма) хотин-қизлар ва ҳарбий хизматчилар оила аъзолари билан ишлаш бўйича етакчи мутахассислар ҳамда гарнизонлардаги маънавият ва маърифат марказлари бошлиқлари жалб этилди.

Ўқув-услубий йиғиннинг биринчи кунда 2021 йилда тарбиявий ва мафкуравий ишлар

органи шахсий таркиби томонидан қўшинларда мазкур йўналиш бўйича амалга оширилган ишлар ҳамда ахлоқий-руҳий тайёргарлик тадбирларининг танқидий таҳлили ва йўналишга масъул бўлган мансабдор шахсларнинг ҳисоботлари тингланди.

Мудофаа вазирлиги Тарбиявий ва мафкуравий ишлар бош бошқармаси бошлиғи полковник Ҳасан Халилов тизимдаги муаммолар, уларни бартараф этишнинг самарали усуллари, илғор хориж тажрибаси ҳақида сўз юритди. Хусусан, ҳарбий хизматчилар оиласидаги маънавий муҳитни янада яхшилаш, фарзанд тарбиясида эътибор қаратилиши лозим бўлган муҳим жиҳатлар ва келажагимиз эгалари бўлмиш ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этишда ижобий натижа бераётган методик усул ва услубларни реал мисоллар ёрдамида айтиб ўтди.

Ушбу йиғин жорий йилда амалга оширилиши лозим бўлган асосий вазифаларга аниқлик киритиш ва Марказий ҳарбий округ тасарруфидаги ҳарбий қисмда тарбиявий ва мафкуравий ишлар йўналишида амалга оширилган ишларни «илғор тажриба» сифатида қўшинларга кенг татбиқ этиш юзасидан ўзаро тажриба алмашиш имконини берди. Шунингдек, қўшинлар шахсий таркиби ўртасида тарбиявий ва мафкуравий ишлар, ахлоқий-руҳий тайёргарлик, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга қаратилган профилактик тадбирларни янада такомиллаштириш ҳамда оилалар билан ишлаш, давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлик ўрнатиш соҳасида ўзаро мулоқот майдонини яратиш ва иштирокчилар таклифларини тинглашда айна муддао бўлди.

Ўқув-услубий йиғин давомида иштирокчилар округда йўналиш бўйича яратилган замонавий инфраструктура билан ҳам танишди. Шунингдек, ёшлар билан ишлаш тизимидаги янгича ёндашувлар ҳам кўрсатиб

ўтилди. Йиғин сўнгида самарқандлик театр усталари ва ҳарбий хизматчилар томонидан сахналаштирилган томошалар ҳориган таналар чарчоғини олди. Шу билан ўқув-услубий йиғин ўз ниҳоясига етди.

Подполковник Ҳамза УМАРОВ, ҳарбий қисм командирининг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари (Марказий ҳарбий округ):

– Ушбу йиғинни ўтказиш учун бежиз бизнинг ҳарбий округ танлаб олинмади. Чунки бу ерда намуна сифатида кўрсатадиган кўплаб ишларимиз бор. Замонавий технологиялар, янгича ёндашув ва услубда бунёд этилган ўқув хоналаримиз бугунги миллий армиямизнинг ҳақиқий қиёфасидир. Бу ерда маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, ёшлар билан ишлаш, армияда яратувчанлик кўникмасини шакллантириш ҳамда ҳарбий хизматчилар дунёқарашини кенгайтиришга қаратилган комплекс тизим яратилган. Биз бугун мана шу ташаббусни барча ҳарбий округлардан келган ҳамкасб дўстларимизга тавсия қилаётганимиздан бағоятда хурсандмиз.

Подполковник Умид МАҲМУДОВ, ҳарбий қисм командирининг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари (Шимоли-ғарбий ҳарбий округ):

– Олий Бош Қўмондонимиз томонидан бугун миллий армиямиз олдида яна бир муҳим вазифа қўйилди. Бу – ёшлар билан самарали иш олиб бориш. Ушбу йиғинда мана шу масалага ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Чунки биз ёшларимизга ўзимиз эгалик қилмасак, уларни турли ёт ғояларга ишонтириб, тўғри йўлдан оздирадиганлар, ақлу ҳушидан айирадиганлар талайгина. Улар ҳозир қўлай пайт пойлаб турибди. Шунинг учун ҳам бир лаҳза бўлса-да, хотиржамликка берилиш ярамайди. Ахир бу ёшлар она Ватанимизнинг эртанги ҳимоячилари. Ҳимоячининг тарбиясига эса жиддий ёндашиш керак. Йиғин ана шундай муҳим ва долзарб масалаларни қамраб олди.

Лейтенант Исмолжон ҚўЧҚОРОВ, «Vatanparvar»

Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва ҳуқуқ устуворлигини таъминлаш Конституциямизда мустаҳкамланган. Ҳар бир фуқарога табиий ва ажралмас ҳуқуқлар – яшаш шахсий ҳаёт дахлсизлиги, фикрлаш эркинлиги, ахборот олиш ҳуқуқи, айбсизлик презумцияси кафолатланади.

ТЕРРОРИЗМГА ҚАРШИ КУРАШ АСОСИ

Шу ўринда инсон ҳуқуқлари нимада намоён бўлади ва у қай ҳолатларда ҳуқуқий кафолатланади, деган савол вужудга келади. Бу борада қатор меъёрий ҳужжатлар қабул қилиниб, булар жумласига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 31 октябрдаги фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 13 ноябрдаги «Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази фаолиятини ташкил этиш масалалари тўғрисида»ги қарорини мисол қилиб келтириш мумкин. Унга кўра, БМТнинг инсон ҳуқуқлари ва бошқарув тизимини демократиялашни қўллаб-қувватлаш дастурига мувофиқ, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази ташкил этилиб, унинг низоми ва тузилмаси тасдиқланган.

Давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 22 июндаги «Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикасининг Миллий стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида»ги фармони ҳам инсон ҳуқуқлари устуворлигини таъминлаш, бу ҳаракатларни амалга ошириш жараёнида терроризмга қарши курашнинг фундаментал асосларини ҳам ўз ичига олади.

Ўзбекистон Республикасининг «Терроризмга қарши кураш тўғрисида»ги қонунининг 2-моддасига кўра, терроризм – сиёсий, диний, мафкурaviй ва бошқа мақсадларга эришиш учун шахснинг ҳаёти, соғлиғига хавф туғдирувчи, мол-мулк ва бошқа моддий объектларнинг йўқ қилиниши (шикастлантирилиши) хавфини келтириб чиқарувчи ҳамда давлатни, халқаро ташкилотни, жисмоний ёки юридик шахсни бирон-бир ҳаракатлар содир этишга ёки содир этишдан

тийилишга мажбур қилишга, халқаро муносабатларни мураккаблаштиришга, давлатнинг суверенитетини, ҳудудий яхлитлигини бузишга, хавфсизлигига путур етказишга, қуролли можаролар чиқаришни кўзлаб иғвогарликлар қилишга, аҳолини қўрқитишга, ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштиришга қаратилган, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексида жавобгарлик назарда тутилган зўрлик, зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш ёки бошқа жиноий қилмишлар тушунилиши билдирилган.

Сўнгги йилларда терроризмнинг диний экстремизм, наркобизнес, сепаратизм билан боғлиқлик ҳолатлари кузатила бошланган. Мазкур қонуннинг 8-моддасида терроризмга қарши курашни амалга оширувчи давлат органлари – Давлат хавфсизлик хизмати, Миллий гвардия, Ўзбекистон Республикаси Президентини давлат хавфсизлик хизмати, Мудофаа, Ички ишлар, Фавқулодда вазиятлар вазирликлари, Давлат божхона қўмитаси, Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг вазифалари белгилаб берилган.

Шу билан бирга, Президентимизнинг 2021 йил 1 июлдаги «2021 – 2026 йилларга мўлжалланган экстремизм ва терроризмга қарши курашиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида»ги фармони қабул қилинган. Республикамиз конституциявий тузумини ҳимоя қилиш, миллий хавфсизлик, шунингдек, фуқароларнинг ушбу соҳадаги ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлашга имкон берадиган экстремизм ва терроризмга қарши курашиш бўйича самарали ва бир вақтинг ўзида мувофиқлаштирилган давлат сиёсати амалга оширилишини таъминлаш стратегиянинг мақсади сифатида белгиланган.

Янги Ўзбекистоннинг 2022 – 2026 йилларга мўлжалланган Тараққиёт стратегияси ва уни 2022 йилда амал-

га ошириш бўйича «Йўл харитаси»да мамлакатимизни ривожлантиришнинг 7 та устувор йўналиши доирасида қарийб 100 та мақсадга эришиш назарда тутилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 22 январдаги «2022 – 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида»ги фармони-нинг «Миллий манфаатлардан келиб чиққан ҳолда умумбашарий муаммоларга ёндашиш» деб номланган олтинчи бўлимида ҳам келгусида терроризмга қарши мурасасиз кураш олиб борилиши қайд этилган. Мамлакатимизнинг терроризмга қарши курашдаги қатъий позициясини намоён қилувчи ушбу бўлимда қуйидагилар ўз аксини топган:

фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга имкон берадиган экстремизм ва терроризмга қарши курашиш бўйича самарали давлат сиёсатини амалга ошириш;

экстремизм ва терроризмни келтириб чиқарувчи омилларнинг олдини олишга қаратилган превентив механизмларни такомиллаштириш, ижтимоий-маънавий муҳитни яхшилаш, ёт ғоялар таъсирининг олдини олиш ва уларнинг таъсирига тушиб қолганлар билан тизимли ишлаш орқали уларнинг муаммоларини бар-тараф этиш;

аҳоли, айниқса, ёш авлодда терроризм ва экстремизм мафкурасига қарши қатъий ва барқарор имунитетни шакллантириш;

экстремизм ва терроризмга қарши курашнинг халқаро-ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш ҳамда хорижий давлатлар, минтақавий ва халқаро ташкилотлар билан экстремизм ва терроризмга қарши курашиш соҳасидаги ҳамкорликнинг шартномавий-ҳуқуқий асосларини кенгайтириш;

хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлар билан экстремизм, терроризм ва уларни молиялаштиришга қарши кураш соҳасида ахборот ҳамда тажриба алмашиш;

фаолияти экстремизм ва терроризмга қарши курашишга қаратилган халқаро ва минтақавий ташкилотларда фаол иштирок этиш;

Марказий Осиёда БМТнинг Глобал аксилтеррор стратегиясини амалга ошириш бўйича ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатларни биргаликдаги ҳаракатлар режаси доирасида мувофиқлаштириш;

Марказий Осиёда экстремизм ва терроризмга қарши курашиш бўйича биргаликдаги ишлар доирасида ахборот алмашинуви ва ҳамкорликни ривожлантиришга ёрдам берувчи халқаро ташаббусларни амалга оширишда Ўзбекистоннинг ролини кенгайтириш;

дунё ҳамжамияти ва минтақавий ташкилотлар эътиборини Афғонистонда тинчлик ва ҳамжиҳатликни таъминлаш борасидаги ташаббусларни жадаллаштириш ҳамда ушбу мамлакатни минтақавий ҳамкорлик жараёнларига, шу жумладан, экстремизм ва терроризмга қарши курашишга жалб қилиш.

Шунингдек, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ҳуқуқ устуворлигини таъминлашда ҳамда терроризмга қарши курашда қуйидагилар амалга оширилиши керак, деб ҳисоблаймиз:

Биринчидан, қабул қилинган ҳужжатлар тўлиқ амалга оширилиши ва сўзсиз риоя этилиши ҳолатини доимий таҳлил қилиб бориш.

Иккинчидан, халқаро ташкилотлар ва илғор хорижий мамлакатлар тажрибасини чуқурроқ ўрганишни давом эттириш ва уни миллий қонунчилигимизга имплементация қилиш.

Учинчидан, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлиги ва ижтимоий-сиёсий билимларини мунтазам ошириб бориш.

Тўртинчидан, ҳозирда дунёнинг қатор давлатларда турли вайронкор ғояларни амалга ошириш мақсадида террористик ҳаракатларни амалга ошираётган сиёсий гуруҳларга кўр-кўрона қўшилиб кетишнинг олдини олиш мақсадида соҳа мутахассислари томонидан тарғибот ишларини мунтазам олиб боришни давом эттириш. Бунда инсон ҳуқуқларига зид бўлган, ўзгалар ҳуқуқини поймол этишга қаратилган ҳаракатларнинг мазмун-моҳияти ва фарқли жиҳатларини тўлиқ тушунтириш лозим.

Мухтасар айтганда, терроризмга қарши курашнинг асоси сифатида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва ҳуқуқ устуворлигини таъминлашнинг барча имкониятлари юртимизда мавжуд ва уни қўллаш инсон омили ва саъй-ҳаракатига боғлиқдир.

Файзулла ҚАЮМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Конституциявий суди судьяси.
Камола ҲАМИДОВА,
Ўзбекистон Республикаси
Конституциявий суди
катта эксперти

Adir bo'ylab tog' tomonga chiqib borar ekanmiz, dimog'imizga bahor nafasi urildi. Qir-adir yashillikka burkangan, sariq gullarning quyosh misoli tovlanishi ko'zni quvontiradi. Tabiatning bu ajib uyg'onishidan to'yib bahra olging keladi. Maydon bo'ylab ekilgan bodomlarning gullari kayfiyatingga ko'tarinkilik ulashadi. Bu yil uyg'onish fasli bo'lgan bahor har yilgidan ertaroq keldi. Mashg'ulot rahbarining ko'rsatmalari asosida vazifasiga kirishgan harbiy xizmatchilar belgilangan nuqtalarga joylashish uchun tarqalayotgan paytda mening bahoriy shirin xayollarim ham ular singari tarqalib ketdi. "Angren" umumqo'shin tog' poligonida harbiy xizmatchilarning navbatdagi o'quv mashg'ulotlari shu tariqa boshlandi.

TOBLANAYOTGAN IRODA,

SHAKLLANAYOTGAN KO'NIKMA...

Shaxsiy tarkibning o'ziga ajratilgan joydagi harbiy texnikalari shay holatga keltirilgan va "boshla" ishorasi bilan barcha birdek harakatlandi. Avval shartli nishongacha bo'lgan masofa zamonaviy uskunalar orqali aniqlandi hamda yig'ilgan ma'lumotlar asosida nishonga qarata o't ochildi. Kichik guruhlarga bo'lingan harbiy xizmatchilardan tezkorlik, aniqlik va epchillik talab qilinadigan mashg'ulotlar ofitserlar tomonidan kuzatib borildi.

– Bugungi o'tkazilayotgan dala-o'quv mashg'ulotlarimizda asosiy e'tiborni har bir harbiy xizmatchi bilan individual ishlashga qaratganmiz. Qolaversa, ustoz-shogird an'analariga sodiq

qolgan holda, yosh harbiylarimizning nazariy bilimlari amaliyotda toblanishi, ko'nikma hosil bo'lishi uchun tajribali ofitserlar bilan birgalikda harakatlar olib borilmoqda, – deydi kapitan Xurshid Matg'oziyev. – Bunday mashg'ulotlar harbiy xizmatchilarning moslashuvchanligini oshirish bilan bir

qatorda, o'qotar qurollardan mohirona foydalanish mahoratini ham oshiradi.

Mashg'ulotlarning asl mohiyati yurt himoyachilarining faqatgina nishonga o'q otishidan iborat bo'lib qolmay, aksincha, tabiiy sharoitlarga yaqin qilib yaratilgan universal yo'lkalari orqali betalafot va epchillik bilan o'tishdek shartlar ham o'rin olgan. Yurtimiz sarhadlari turli landshaftlardan iboratligini inobatga olsak, posbonlarimiz o'z faoliyatida ham jismoniy, ham ruhiy matonatning nechog'lik dardkor ekanligiga amin bo'lamiz.

– Qaysi bo'linmada bo'lishimizdan qat'i nazar, albatta, universal yo'lkalardagi to'siqlardan o'tamiz, – deydi III darajali serjant Sherarali Ro'zimurodov. – "Angren" umumqo'shin tog' poligonida har bir bo'linma uchun

alohida shaharcha tashkil etilgan. Biz ham og'ir artilleriya bo'linmamiz bilan o'zimizga ajratilgan joyda mashg'ulotlarimizni o'tkazmoqdamiz. Shunisi aniqki, universal yo'lkalardagi to'siqlardan o'tish harbiy xizmatchining irodasini toblaydi. Qolaversa, o'ziga bo'lgan ishonchni oshiradi.

Harbiy xizmatchilar tomonidan o'tkazilayotgan dala-o'quv mashg'ulotlari turli nuqtalarda davom etdi. Har bir bo'linma o'ziga yuklatilgan vazifani a'lo darajada uddaladi.

Quyosh cho'qqining ortiga botib, qosh qorayishiga qaramay, harbiy xizmatchilarning tungi mashg'ulotlari davom etardi...

Sherzod SHARIPOV,
"Vatanparvar"

NAZARIY BILIMLAR AMALIYOTDA MUSTAHKAMLANDI

O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari akademiyasi milliy armiyamizga kadrlar tayyorlashda oliy harbiy ta'lim muassasalari orasida yetakchilardan biri hisoblanadi. Akademiyada ta'lim olayotgan bo'lg'usi ofitserlar orasidan strategik va taktik boshqaruv qobiliyatiga ega komandirlar yetishib chiqayotgani mamlakatimiz mudofaa salohiyatini oshirishda muhimligi bilan ajralib turadi.

Qurolli Kuchlar akademiyasida nazariy bilimlarini oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratilib berilishi bilan bir qatorda, olingan ana shu nazariy bilimlarini amaliy ko'nikmalar bilan mustahkamlash uchun "Chirchiq" poligonida dala-o'quv mashg'ulotlar bazasi yaratilgan.

Umumqo'shin fakulteti ikkinchi bosqich kursantlari ikki yil davomida olingan nazariy mashg'ulotlar bazasidagi o'quv nuqtalarida amaliy mashqlar bosqichida dastlabki ko'nikmalarini oshirdilar. Nazorat amaliy mashg'ulotlari Farhod Abdurazzoqov, Jahongir Ziyayev, Raul Rajabov hamda Ruslan Rajabov singari tajribali professor-o'qituvchilar tomonidan, jangovar mashinalarni boshqarish, otish mashg'ulotlari, shahar, o'rmon va shahar sharoitida harakatlanish kabi yo'nalishlarda olib borildi.

Doston Abdullajonov, Alisher Abduvohidov, Sohibjon Sobirov, Bunyod Burxonov, Hosil Yusupov, Tohirbek Ergashev, Shaxzod Madrahimov amaliy mashg'ulotlarda birinchi marta qatnashayotganiga qaramay topshiriqlarni a'lo bahoga bajardi.

Ayrimlarda hayajonlanish tufaylimi yoki bo'lmasa, ilk marotaba bunday topshiriqni bajarayotganligi uchunmi, xatolar kuzatildi. Tajribali ustoqlar shogirdlarga

yo'l qo'yilgan kamchiliklarni yotig'i bilan tushuntirishi, ruhiy dalda bergan holda mashqni takrorlashga imkoniyat berishi natijasida ko'pchilik ko'zlangan maqsadga erishdi.

Mashg'ulotlar davomida har bir o'quv nuqtasida rahbarlik qilgan ustozlarning o'z uslubi borligini kuzatdik. Kimdir qattiqqo'lligi, yana kimdir bosiqiligi yoki talabchanligi, qat'iyatligi bilan ajralib turdi. Eng muhimi, ushbu xislatlar o'z shogirdlari tajribasida mukammallashib, milliy armiyamiz kelajagi hisoblangan bo'lg'usi ofitserlar shakllanishida muhim ahamiyatga ega. Ustozlarining aynan shu jihatlarni o'zlarida mujassamlashtirgan kursantlardan boshqaruv qobiliyatiga ega komandirlar yetishib chiqishi yillar davomidagi hayotiy tajribalarda kuzatilib kelinmoqda.

Asror RO'ZIBOYEV

Мамлакатимизда аёлларга қаратилаётган эътибор, уларнинг ҳаётдаги фаоллигини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар салмоғи тобора ортиб бормоқда. Мазкур йўналишдаги туб ислохотлар замирида хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг салоҳиятини юзага чиқариш ва опа-сингилларимизнинг бахтли ҳаёт кечиришини таъминлаш энг муҳим жиҳатлардан бири саналади. Аёлларнинг жамият ва давлат ишларидаги фаоллиги таъминланаётган айни пайтда, улар Қуролли Кучларимиз сафларида ҳам эркаклар билан елкама-елка, мардонавор хизмат қилиб, юқори натижаларни қўлга киритишмоқда. Ана шундай матонат маликалари қаторида «Шуҳрат» медали соҳиби, Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари ҳарбий хизматчиси майор Зумрад Тўраева ҳам бор.

Аёл бу – оналик, меҳрибонлик, ғамхўрлик ва эзгулик тимсоли. Узоқ ва яқин ўтмишга назар солсак – Тўмарис, Биби-хоним, Зебунисо, Барчиной, Нодирабегим, Увайсий, Зулфияхоним, Зебо Ғаниева каби аёлларимиз ўзининг ақлий ва жисмоний баркамоллигини бенуқсон уйғунлаштира олгани, жасорати-ю матонати, ақл-заковати, нафосати ва назокати билан тарихда ўчмас из қолдирган. Ана шундай жасур, ватанпарвар аёлларнинг издошлари сифатида майор Зумрад Тўраева ҳам ўз билим ва иқтидори, интилувчанлиги, ташаббускорлиги, ҳалол ва самарали меҳнати билан Ватанимиз тараққиётига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

ИККИНЧИ ҚИЗ

...1988 йил 28 апрель. Навоий вилоятининг Қизилтепа шаҳрида Омон ака ва Дилбар опа хонадо-нида иккинчи қиз фарзанд дунёга келди. Отаси Омон ака муддатидан эрта туғилган қизалоқни бувисидек бақувват ва иродали бўлсин, деб Зумрад дея ўз волидасининг исми билан атади. Қизалоғи қўрқмас, шижоатли бўлиши учун уни ўзи тенги болалар билан ўт устида кураш туширар, Зумрадининг эпчил, чаққон ҳаракатлари отасини завқлантирарди. Дилбар опанинг: «қўйинг, отаси, ахир қиз бола-ку», деган сўзларига «аралашма, онаси, ҳали ҳаётнинг қанча зарбалари бор, чидаши керак», деб жавоб берарди.

Тақдирни қарангки, Омон ака-нинг юрак хасталиги уни ҳаётдан эрта олиб кетганида, онаси ва опаси Раъно билан ёлғиз қолган Зумрад

ВАТАНГА ХИЗМАТ — ОЛИЙ САОДАТ!

етти ёшидаёқ тақдирнинг илк зарбасига дуч келди. Бу жудалик унинг бутун ҳаётига катта таъсир кўрса-тиб, янада жасур ва қатъиятли бўлишга ундади. Қалби нозик, мушти қаттиқ қаҳрамонимиз, 5-умумтаълим мактабида таҳсил олиш билан бирга, каратэ тўғра-рагига ҳам қатнашиб, қора белбоғ соҳиби бўлишга, шунингдек, Мухтор Ашрафий номидаги мусиқа мактаби-да чанг чолғуси бўйича ўқиб, қатор мукофотларни қўлга киритишга муваффақ бўлди. Бироқ спорт ҳам, санъат ҳам Зумрадининг орзусидаги касблардан эмасди. Чунки у учинчи синфда ўқиб юрган кезларидаёқ ҳар-бий қиз-йигитларни кўриб, уларга ҳавас қилар ва «катта бўлсам, ал-батта ҳарбий бўламан», деб кўнглига тугиб қўйганди.

ЮКСАК МАСЪУЛИЯТ

Мурғак қалбда туғилган истак аниқ мақсадга айланиб, Қизилтепа шаҳридаги касб-хунар коллежининг «хуқуқшунослик» йўналиши бўйича тамомлаган зукко қиз, 2008–2012 йилларда Ички ишлар вазирлиги академиясида «эксперт-кримина-лист» йўналишида таҳсил олди. Ака-демиядаги таҳсил давомида устози подполковник Ҳусан Тураббоев унга оталарча ғамхўрлик қилиб, ҳарбий-лик қатъий интизом билан бирга, юксак масъулиятни ҳам талаб қили-шини ўргатди.

2012 йилда академияни юқори на-тижалар билан тамомлаган Зумрад, Давлат хавфсизлик хизмати Чегара

қўшинларида хизмат фао-лиятини бошлади. Тажри-бали ҳарбийлар, устозлари кўмагида чегара хизмати-нинг сир-асрорларини ўр-ганиб, ёшлар билан ишларни ташкиллаштиришда, ҳарбий хизматчи ва ишчи-хизматчи аёл-лар ҳамда ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари билан тадбирларнинг сифатли ўтказилишида, оилалар мустаҳкамлигида ўзининг ташаб-бускорлиги ва юксак иқтидорини намоён этди.

ЮТУҚЛАР

Болалигидан спортга ошно қаҳрамонимиз кўп йиллардан буён стол тенниси, бадминтон, шах-мат-шашка ва жанговар ўқ отиш бўйича мусобақаларда иштирок этиб, биринчилиқни қўлдан бермай келади. Жумладан, 2019 йилда Мус-тақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мам-лакатлари Чегара қўшинларининг аёл ҳарбий хизматчилари ўртасида ўтказилган жанговар ўқ отиш мусо-бақасида фахрли 1-ўринни қўлга киритиб, давлатимиз байроғини юксакларга кўтарди. Ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишига қўшган муносиб ҳиссаси учун Ўзбекистон Ёшлар ишлари агентлиги томонидан «Таҳ-син» мукофотига муносиб топилди. Жанговар хизмат фаолиятида эриш-ган юқори натижалари ва фидоко-рона меҳнатлари эътироф этилиб, майор Зумрад Тўраева юксак давлат мукофоти – «Шуҳрат» медали билан тақдирланди.

МЕҲР ВА БАХТ ҚЎРҒОНИ

Зумрад – оилали, у оқила бека, суюкли ёр ва меҳрибон она. Турмуш ўртоғи Азизбек ички ишлар соҳа-сида фаолият юритгани боис, улар бир-бирларини яхши тушунишади. Олти ёшли ўғиллари Акбаржон ўзаро ишонч асосида қурилган меҳр ва бахт қўрғонида камолга етмоқда. Қаҳра-монимиз фарзандининг келгусида юртга нафи тегадиган, асл ватанпар-вар ўғлон бўлишини жуда истайди.

СЎНГСЎЗ ЎРНИДА

Дунёда шарафли вазифалар жуда кўп, аммо улар ичида киндик қонинг томган Ватанга хизмат – энг олий саодат саналади. Зеро, Ватан унга бўлган муҳаббатдан юксалади. Она юрт – асл ватанпарварлар кўксига жон қадар эъзоз ва ҳимоя топади. Биз ҳарбий либос кийган матонатли аёл майор Зумрад Тўраева тимсолида барча опа-сингилларимизни байрам билан қутлаймиз!

Майор Фарида БОБОЖОНОВА
ДХХ Чегара қўшинлари

#E'ZOZ

SAKSONDA HAM ARMIYADA

O'zbekiston Xalq yozuvchisi, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yoshlar murabbiysi, Xalqaro "Amir Temur" jamoat fondi raisi, Mudofaa vazirligi huzuridagi Jamoatchilik kengashi a'zosi Muhammad Ali Ahmedov 80 yoshga to'ldi.

Muhammad Ali Ahmedov Mudofaa vazirligi huzuridagi Jamoatchilik kengashi a'zosi sifatida "Xalq va armiya – bir tan-u bir jon" shiori ostida o'tkazilayotgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarda hamda yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularda milliy g'urur va iftixor tuyg'usini shakllantirish yo'lida samarali faoliyat olib bormoqda. Shuningdek, Amir Temur va Jaloliddin Manguberdi tematik sinflari konsepsiyasini yaratish hamda "Amir Temur jangovar bayrog'i uchun" musobaqasini o'tkazishda

amaliy va uslubiy yordam ko'rsatib kelmoqda. Turk dunyosida madaniy-adabiy aloqalarni rivojlantirishga

qo'shgan hissassi bois Xalqaro Turkiy akademiyasining "Navoiy oltin medali" yuksak mukofoti bilan taqdirlangan.

Muhammad Alining tavalludi munosabati bilan Mudofaa vazirligi Tarbiyaviy va mafkuraviy ishlar bosh boshqarmasi boshlig'ining o'rinbosari polkovnik M. Kuchkarov, bo'lim katta ofitseri podpolkovnik G'. Bozorov, bo'lim bosh mutaxassisi H. Hamroyeva ustoz xonadoniga tashrif buyurib, "O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlariga 30 yil" esdalik nishoni, mudofaa vaziri nomidan qimmatbaho sovg'a hamda esdalik tabriknomasini topshirdilar.

Xalq yozuvchisi ko'rsatilgan e'tibordan xursandligini izhor etib, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda Mudofaa vazirligiga yaqindan yordam ko'rsatishga doimo tayyorligini bildirdi.

Husniyabonu JO'RAYEVA

Барча давлатларда жамоат хавфсизлигини таъминлаш, жамоат жойларидаги жиноятчиликка қарши курашиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш муҳим масалалардан бири бўлиб, ушбу вазифа билан шуғулланувчи таркибий бўлинмаларнинг фаолиятини такомиллаштириш масалалари турли йўллар ва усуллар орқали амалга оширилади. Яъни ўзига хос миллий тизимлар ишлаб чиқилиб, жамоат хавфсизлигини таъминлаш татбиқ этилиб келинмоқда.

Уларни ўрганиш мамлакатимизда жамоат хавфсизлигини таъминлашнинг муҳим йўналишлари ва йўлларини, бу борадаги давлат сиёсатини белгилашда муҳим аҳамият касб этади.

Осиё давлатлари орасида жамоат хавфсизлигини таъминлаш соҳасида ўзига хос жиҳатга эга бўлган тизим Японияда шаклланган. Япония дунёдаги энг хавфсиз давлатлардан бири ҳисобланиб, фуқароларнинг қонунга сўзсиз амал қилиши билан машхур. Дунёнинг аҳолиси зич жойлашган давлатлардан бири бўлишига қарамасдан, жиноятчилик кўрсаткичлари паст мамлакат бўлиб қолмоқда. Шунга қарамасдан ўлим жазоси ҳам қўлланилиб келинмоқда. Мамлакатда қурол билан содир этиладиган жиноятлар деярли йўқ, гиёҳвандлик, зўравонлик ва жамоат жойларидаги бошқа жиноятларнинг кўрсаткичлари ҳам паст даражада.

Мамлакатда кундузги ва тунги вақтларда ҳаракатланиш хавфсиз ҳисобланиб, вояга етмаган ёшлар жамоат транспортларида эркин юришади. Япониянинг аҳолиси жамоат жойларида велосипедларини қўлфсиз қолдириши ёки буюмларини қаровсиз тарзда ташлаб кетишдан қўрқинмайди. Транспорт воситаларини очик ҳолда ташлаб кетиш, уйни қўлфламасдан чиқиш ҳолатлари кўп учрайди. Жамоат жойларида топил олдинган буюмлар фуқаролар томонидан эгаларига қайтарилади, аҳоли йўл ҳаракати қоидаларига тўлиқ амал қилган ҳолда ҳаракатланади. Ушбу натижаларга эришишда Япония полициясининг ўрни муҳим.

Японияда 1954 йилдаги «Полиция тўғрисида»ги қонунга мувофиқ, давлат аппаратида полиция кучларига раҳбарлик ва умумий назоратни амалга ошириш вазифаси бевосита Бош вазирга бўйсунувчи Жамоат хавфсизлиги давлат комиссиясига топширилган. Жойлардаги полиция органлари эса маҳаллий префектура губернаторига бўйсунди. Япония полициясининг ташкилий тузилиши ва фаолиятида муайян марказлашганлик мавжуд бўлиб, қонунга мувофиқ, жамоат хавфсизлиги давлат

комиссияси ўз функцияларини амалда Япония миллий полиция агентлигига кўрсатмалар бериш орқали бажаради.

Кейинги поғона префектуралар штаблар устидан жамоат хавфсизлиги комиссиялари билан Полиция округлар бошқармаси ва маҳаллий полиция бошқармаларининг бошқаруви раҳбарлик ва назоратни амалга оширадilar. Шунингдек, мамлакат пойтахтида бошқа префектуралар каби ўз юрисдикцияси доирасида ҳаракат қиладиган Пойтахт полиция бошқармаси фаолият кўрсатади.

Японияда аҳоли тураржойларида жамоат тартиби ва хавфсизлигини таъминлаш полиция пост ва пунктлари томонидан амалга оширилади. Мамлакатда жамоатчилик билан ҳамкорликни кучайтириш полиция фаолиятини такомиллаштиришга хизмат қилишини яхши тушунган Япония ҳукумати шаҳарларда «Koban» полиция пунктларини ҳамда қишлоқ жойларида эса «Chuzaisho» полиция постлари фаолиятини йўлга қўйишга алоҳида эътибор қаратган. Ушбу пункт ва постларда Япония полициясининг деярли 40 фоиз шахсий таркиби томонидан хизмат олиб борилиб, жиноят содир этган шахсларнинг 60-65 фоизи ушбу ходимлар томонидан ушланади. Шу сабабли, Япония полицияси қуйи поғонаси шахсий таркибининг асосий вазифаси жиноятчиликнинг олдини олиш ва бартараф этиш ҳисобланади.

Бундай тизимга Японияда 1 874 йилда асос солинган. 1 982 йилга келиб мамлакатда 9 446 та полиция пости ва 6 053 та полиция пункти ўз фаолиятини олиб борган. 2020 йилга келиб мамлакатда 6300 та «Koban» полиция пункти ва 6200 та «Chuzaisho» полиция пости фаолият олиб бормоқда.

«Koban» ва «Chuzaisho» Япония полиция фаолиятининг муҳим марказларидан бири ҳисобланади. «Koban» полиция пунктлари шаҳарлардаги жамоат жойларида жойлашган бўлиб, бундай пунктларда учтадан бештагача полиция ходими хизмат олиб боради ва жамоат тартибини сақлашни кўп сонли видеокузатув ва алоқа воситалари орқали назоратда ушлаб туради. Шунингдек, «Chuzaisho» полиция постлари қишлоқларда жойлаштирилган бўлиб, уларда бир нафар ходим ўз оиласи билан истиқомат қиладди ва хизмат фаолиятини юритади.

Ушбу полиция пунктлари ягона тизим асосида фаолият олиб боради ва бутун давлатда қонунийликка риоя қилинишида муҳим роль ўйнайди. «Koban»да хизмат олиб борадиган полициячилар аҳолининг ижтимоий муаммоларини ҳал қилишда ҳам кўмаклашади. Япония пост ва

пунктларида хизмат фаолиятини олиб борадиган патруль-пост хизмати ходимлари ўзига бириктирилган ҳудудларда пиёда, велосипедда ёки транспорт воситасида доимий патрулликни амалга ошириб, ҳар бир оила, ташкилот, муассаса билан яқин ҳамкорлик қиладди. Ходимлар шубҳали шахсларни сўроқ қилиш, жиноят содир бўлган ҳудудларда фуқароларни огоҳлантириш, вояга етмаганларга йўл-йўриқ кўрсатиш, йўқолган буюмларни қидириб топиш каби вазифаларни бажаради.

Ҳар бир полиция ходимига ўртача 400 та оила бириктирилади. Ходимлар аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини олиб боради, керакли маълумотлар билан таъминлайди ва ижтимоий фикрни ўрганиб боради.

Япония полицияси жамоатчилик билан ҳамкорлик қилиш бўйича катта тажрибага эга бўлиб, «Акалар ва опалар», «Ота-оналар ва ўқитувчилар» жамиятлари, ўз-ўзини бошқариш кўмиталари ҳамда полиция билан алоқа пунктлари бу борадаги ҳамкорликнинг тенг ҳуқуқли субъектларидир. Ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар профилактикасида ўз ўрнига эга бўлган «Акалар ва опалар» жамияти илк марта 1947 йилда Киото шаҳрида талабалар томонидан ташкил этилган. Ҳозирда жамият Япониянинг барча ҳудудларидаги юзлаб маҳаллий жамоаларда минглаб аъзолар иштирокида ҳаракат қиладди. Жамоат тартиби ва хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликлар профилактикасида полицияга кўмаклашувчи «Ота-оналар ва ўқитувчилар» жамияти ҳар бир мактабда ўз ўрнига эга. Ушбу жамиятнинг бутун давлат миқёсидаги фаолияти Умумияпон кенгаши томонидан мувофиқлаштириб борилади.

Аҳоли жиноятчиликнинг олдини олишда полиция бўлинмаларига яқиндан ёрдам кўрсатиб келади. Кўнгиллилар ассоциацияси шаклида бирлашган. Алоҳида фуқаролар аҳоли орасида жиноятчиликнинг олдини олиш ва аёлларни жиноий тажовузлардан сақлаш бўйича полиция идораларининг инструктори вазифасини бажаради. Бундай ассоциациялар турига «Оналар ассоциацияси» ва «Ҳаёт шароитларини яхшилаш» жамияти киради. «Полиция билан боғланиш пунктлари» мавжуд бўлиб, бу пунктлар фуқароларнинг кўнгилли бирлашмаларининг фаолиятини таъминлайди. Ҳар бири 50 га яқин оилани қамраб олувчи 700 мингга яқин ана шундай пункт мавжуд.

Японияда жамоат хавфсизлигини таъминлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда волонтерлик ҳаракатларининг ўрни муҳим. Волонтер-

ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ ВА ХАВФСИЗЛИгини ТАЪМИНЛАШ

лик ҳаракатларининг жиноятчиликка қарши курашиш билан бир қаторда асосий вазифаларига ўқувчиларни кузатиб юриш, жиноят кўп содир этиладиган жойларни кўздан кечириш ва жамоат жойларида патруллик қилишдан иборат.

Волонтерлик ҳаракатларининг ўсиши 2003 йилдан бошланган бўлиб, бу Япония полицияси ва маҳаллий ижро ҳокимиятлари фаолиятининг натижасидир. Жиноятчиликка қарши курашиш соҳаси бўйича «Plus Bouhan» номи билан тарқалган волонтерлик ҳаракатларига алоҳида ёндашув билан қаралади. Бу аҳоли ўртасида профилактик тадбирларнинг сони кўпайишига сабаб бўлмоқда. Мисол учун, криминоген ҳудудларда кунлик патруллик қилиш спорт билан шуғулланувчи югуришлар ва юришлар шаклида намоён бўлади.

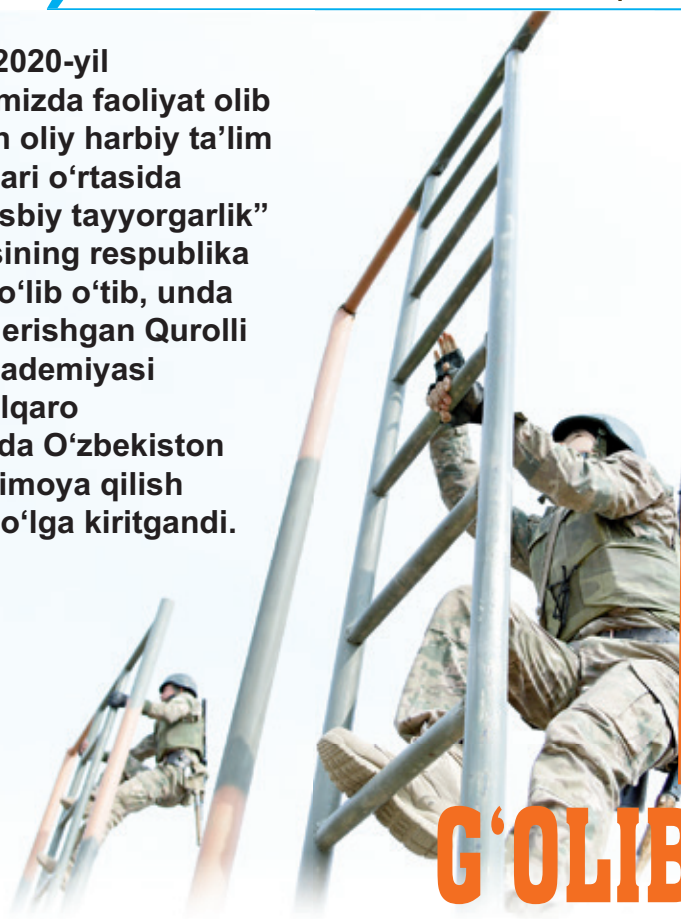
Мамлакатда жазо муддатини ўтаб чиққан шахсларга амалий ёрдам кўрсатувчи волонтерлик ҳаракатларининг ўсиши ҳам кузатилмоқда. Волонтерларнинг вазифасига ушбу шахсларга яшаш манзилида амалий ёрдам кўрсатиш, иш қидириш ва бандлигини таъминлашга кўмаклашишдан иборат. Ушбу фаолиятнинг йўлга қўйилганлиги нафақат жиноятчиликка қарши курашиш, балки аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашга ҳам ёрдам бермоқда.

Японияда полиция сиёсий босимдан холи бўлган ҳолда ўз хизмат фаолиятини ташкиллаштиради ва олиб боради. Полиция тизимининг дахлсизлигини таъминлаш, сиёсий босимдан сақлаш ва полициянинг бошқарувида демократик услубларни ушлаб туришни Япония Вазирлар Маҳкамасида ташкил этиладиган «Ижтимоий хавфсизлик бўйича миллий комиссия» таъминлайди.

Таъкидлаш зарурки, жамоат хавфсизлигини таъминлашда Япония тажрибасининг самарали ташкил этилганлиги, авваламбор ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг аҳоли билан ўзаро ҳамкорликда фаолият олиб бориши билан изоҳланади. Шу билан бир қаторда, мамлакатда полиция фаолияти марказлашган вертикал тарзда шаклланган бўлиб, дунёда биринчилардан бўлиб жамоат хавфсизлигини таъминлашда аҳолини кенг миқёсда жалб қилишга мўлжалланган. Бугунги кунда Японияда фуқаролик жамияти ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамкорлигининг самарали механизми ташкиллаштирилган.

Дилшод ХАЛМУХАМЕДОВ,
мустақил тадқиқотчи

Ma'lumki, 2020-yil mamlakatimizda faoliyat olib borayotgan oliy harbiy ta'lim muassasalari o'rtasida "Harbiy-kasbiy tayyorgarlik" olimpiadasining respublika bosqichi bo'lib o'tib, unda g'oliblikka erishgan Qurolli Kuchlar akademiyasi jamoasi xalqaro musobaqada O'zbekiston sharafigini himoya qilish huquqini qo'lga kiritgandi.

G'OLIBLIKKA BOSHLOVCHI YO'L

O'zbekiston Respublikasi mezbonlik qiladigan ushbu nufuzli xalqaro olimpiadaning o'tkazilish muddati COVID-19 pandemiyasi sababli 2022-yilga ko'chirilib, musobaqani tashkillashtirish taraddudi boshlab yuborildi. Hozirgi kunda "Harbiy-kasbiy tayyorgarlik" olimpiadasining respublika bosqichi chempioni bo'lgan Qurolli Kuchlar akademiyasi jamoasi xalqaro arenada g'oliblikka boshlovchi yo'l

vazifasini bajaruvchi mashg'ulotlarga qizg'in kirishgan.

Xalqaro musobaqaga tayyorgarlik ko'rayotgan yigitlar nazariy bilimlar bilan bir qatorda "Armiya biatloni", "Mashg'ulotda qiyin, jangda oson bo'ladi", "Nishonni aniq yo'q qilish", "Har xil to'siqlar yo'lkasini bosib o'tish", "Belgilangan hududni xarita orqali topish", "NATO yo'lkasida estafeta", "Radiatsion kimyoviy-biologik

muhofaza" kabi 12 yo'nalishda tinimsiz mahoratlarini oshirib borishmoqda.

Tayyorgarlik mashg'ulotlarida qatnashayotgan Umumqo'shin fakulteti 3-bosqich kursantlari – Ulug'bek Rustamov, Islom To'ychiyev, Nodir Po'latov, Timur Ibrohimov, Ozod Mamatboyev hamda Rahmatullo Ahrorov, podpolkovniklar – Alisher Xusenov, Odil Anarbayev, Ruslan Rajabov, Avaz Urmonov kabi

ustozlaridan mashqlardagi har bir elementni puxta o'zlashtirib olishyapti.

Toshkent shahri Chilonzor tumanining 168-umumta'lim maktabi yosh vatanparvar o'quvchilari akalari ishtirok etayotgan tayyorgarlik jarayonini kuzatish imkoniyatga ega bo'ldilar va har xil to'siqlar yo'lkasini bosib o'tish borasida o'zlarini sinab ko'rdilar.

Kamoliddin ASROR

#Harbiy psixologiya

MOTIVATSIYA ULASHILGAN TRENING

Yugurik vaqt odamlarning ongini turli yumushlar bilan mashg'ul qilib qo'ydi. Bir mahallar hozirgidek texnika tezligi bo'lmagan. Samolyotda, tezyurar poyezdda birpasda boriladigan joylarga haftalab, oylab yo'l yurilgan. Lekin odamlarning bir-birlariga vaqti, oqibati bo'lgan. Shunga qaramasdan bugungi kunimizda asabiylashish, tajanglik ko'proq uchrayotgandek.

ketaverardim. Arzimagan e'tibor yoki e'tiborsizlikka arazlab, xafa bo'lib qolar, boshqalarni tushunishim, ularning meni tushunishi qiyin kechardi. Bugungi harbiy psixologlar bilan erkin muloqot va test savollari natijasi, ularning tavsiyalari ongimdagi yechilmay turgan muammolarga kalitdek bo'ldi. Tadbir tashkilotchilaridan minnatdormiz, – deydi

ishtirokchi yoshlardan biri Shuhrat Rasulov.

Trening ishtirokchilari va harbiy psixologlar reja asosida ko'rishib, mashg'ulotlarni davom ettirishga kelishib oldilar. Unga qadar o'g'il-qizlar o'zlarini bezovta qilayotgan savollarini yig'ib, boshqa do'stlarini ham mashg'ulotlarga jalb qiladigan bo'ldi. O'quvchilar o'rganganlari asosida sinfdoshlariga motivatsiya berishga oshiqardi.

Kapitan Aziz NORQULOV

#Tajriba

TALABALAR AMALIYOT O'TAMOQDA

Qurolli Kuchlar Kichik mutaxassislar tayyorlash markazida ilk bor bir guruh talabalar o'n to'rt kunlik amaliyot o'tamoqda.

Amaliyotchi talabalar Samarqand davlat universiteti psixologiya va ijtimoiy munosabatlar fakulteti sotsiologiya yo'nalishida tahsil oladi. Ular harbiylarning xizmat faoliyati, hayoti va ijtimoiy-sotsiologik jihatlarini o'rganadi. Shu kungacha olgan nazariy bilimlarini belgilangan vaqt davomida amaliyotda mustahkamlaydi. Jarayon davomida harbiylik kasbiga bo'lgan layoqatliligi va xohish-istaklarini namoyon qilish imkoniyati yaratiladi.

Qurolli Kuchlarimizda ilk bor tajriba tariqasida o'tkazilayotgan ushbu amaliyotdan ko'zlangan asosiy maqsad, kelgusida qo'shinlarda va muassasalarda mavjud harbiy psixolog va sotsiolog lavozimlariga kadrlar tayyorlash bo'yicha tizimli dastur yaratishdan iboratdir. Bu esa milliy armiyamizning kadrlar salohiyatini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Kichik serjant Xayrullo O'LMASOV

Xo'sh, ularni bartaraf etishning, vaqtdan o'zib ketishning imkoni bormi?

Markaziy harbiy okrug "Sazagan" dala-o'quv maydoniga ekskursiya uyushtirgan bir guruh yoshlar kapitan Shuhrat Navro'zov, katta leytenant Jamshid Habibov kabi harbiy psixologlar bilan shu kabi savollarga aniqlik kiritishdi.

Turli trening va meditatsiya mashqlari ishtirokchilarning fikrlash darajasi, nimalarga moyilligi, ruhiy holatini baholashga ko'mak berdi.

– Menda juda kuchli siqilish bor edi. O'z-o'zimcha uf tortib, charchab

SHHT: NAVBATDAGI YIG'ILISHIGA TAYYORGARLIK

Ma'lumki, shu yilning 27-28-aprel kunlari Toshkentda Shanxay hamkorlik tashkilotiga a'zo davlatlar mudofaa vazirlari ishtirokidagi yig'ilish bo'lib o'tadi.

Shu munosabat bilan O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari akademiyasida tashkillashtiriladigan yig'ilishning kun tartibi, dasturi va muddati, unda ko'rib chiqiladigan masalalar rejasini ishlab chiqish hamda hujjatlar bayonnomasini muhokama qilishga qaratilgan uchrashuv bo'lib o'tdi.

Unda O'zbekiston, Tojikiston, Rossiya Federatsiyasi, Pokiston, Qirg'iziston, Qozog'iston, Hindiston va

Xitoy davlatlari mudofaa vazirliklarining xalqaro harbiy hamkorlik boshqarmalari rahbarlari ishtirok etdi.

Shanxay hamkorlik tashkilotiga a'zo davlatlar mudofaa vazirlari ishtirokidagi yig'ilishga tayyorgarlik ko'rishga bag'ishlangan uchrashuvga O'zbekiston Respublikasi delegatsiyasi boshchilik qildi.

A. RO'ZIBOYEV

MEMORANDUM IMZOLANDI

Mudofaa vazirligi tizimida xizmat olib borayotgan harbiy-kasbiy saralash organi xodimlarining faoliyatini sifatli tashkillashtirish va doimiy ravishda malakasini oshirib borish maqsadida O'zbekiston Milliy universitetida 10 kunlik o'quv-uslubiy yig'in boshlangani haqida avval xabar bergan edik.

O'tgan vaqt davomida tajribali psixolog professor-o'qituvchilar ishtirokida harbiy okruglar, harbiy-kasbiy saralash organi xodimlarining kasbiy malakasini oshirish, harbiy okruglarda nomzodlar bilan o'tkaziladigan saralash tadbirlarini samarali tashkillashtirish, psixologik test metodikalari hamda xorijiy davlatlarda nomzodlarni harbiy xizmatga saralash tizimini o'rganish hamda ularning ijobiy tajribalarini amalda joriy etish bo'yicha mashg'ulotlar bo'lib o'tdi.

Ushbu o'quv-uslubiy yig'inning yakuniga bag'ishlangan uchrashuvda mudofaa vazirining o'rinbosari polkovnik Hamdam Qarshiyev, O'zbekiston Milliy universiteti rektori professor Inomjon Majidov hamda soha vakillari, professor-o'qituvchilar, tinglovchilar ishtirok etishdi.

So'z olganlar dunyodagi bo'layotgan harbiy-siyosiy jarayonlar har bir kasb egasiga yangicha metodik uslublar bilan ishlash talabini qo'yayotgani,

noan'anaviy psixologik darslar, mafkuraviy bilimlarni yanada chuqurroq o'zlashtirish davr talabi bo'lib qolayotganini alohida ta'kidlab o'tishdi.

Hamkorlik yig'ilishining asosiy yutuqlaridan biri ikki tomonlama memorandum va harakat dasturi imzolanishi bo'ldi. Unga muvofiq, kadrlar tayyorlash, qayta tayyorlash va malaka oshirish sohasida qator kelishuvlarga erishildi. Shuningdek, tomonlar ilmiy tadqiqot loyihalarini hamkorlikda bajarish, ta'lim sohasida pedagogik-psixologik muammolar, milliy, mintaqaviy va xalqaro xavfsizlikning dolzarb masalalari, ilmiy ishlar muhokamasi kabi muhim masalalarni birgalikda olib borishadi.

Tadbir yakunida harbiy-kasbiy saralash organi xodimlariga o'quv-uslubiy yig'inda malaka oshirganligi to'g'risida sertifikatlar topshirildi.

Katta leytenant
Bobur ELMURODOV,
"Vatanparvar"

#Konferensiya

YUTUQLAR VA ISTIQBOLDAGI REJALAR

Chirchiq oliy tank qo'mondonlik-muhandislik bilim yurtida "O'zbekiston Respublikasining Birlashgan Millatlar Tashkiloti a'zolariga 30 yil: yutuqlar va istiqboldagi rejalar" mavzusida respublika ilmiy-uslubiy konferensiyasi bo'lib o'tdi.

So'zga chiqqanlar yurtimizning dunyo hamjamiyatida tutgan o'ni, rivojlanish va integratsiyada xalqaro tashkilotlarning roli, xavfsizlik va barqarorlik shartlari, ekologik muammolarning mohiyati

hamda ularning yechimlari haqida batafsil to'xtalib o'tdi.

Filologiya fanlari nomzodi, siyosiy sharhlovchi Qobilbek Karimbekov ma'ruzasida BMTning maqsadi va vazifalari, uning tarixi, unga a'zo bo'lgan davlatlar haqida qiziqarli ma'lumotlar taqdim etdi. Professor-o'qituvchilar, harbiy xizmatchilar, kursantlar va talabalar ishtirok etgan ushbu davra savol-javoblarga boy tarzda o'tdi.

Konferensiya yakunida ishtirokchilar bilim yurtida yaratilgan shart-sharoitlar bilan yaqindan tanishdi.

Sh. SHARIPOV

NOMI DILLARDA MANGU

Taniqli va iqtidorli o'zbek shoirasi Zulfiya Isroilovani nafaqat o'zbeklar, balki turli millat vakillari sevib, ardoqlashadi. Sharq ayolining yorqin timsoli sifatida o'z she'rlarining haqqoniy ifodasi, o'ziga xosligi bilan vafo va sadoqat kuychisi sifatida ovozi jaranglab turadi.

#Qadr

BOG'LAR QIYG'OS GULDA – YAXLIT BIR CHAMAN

Poytaxtimizdagi “Adiblar xiyoboni”da O'zbekiston xalq shoiri Zulfiya Isroilova tavalludining 107 yilligiga bag'ishlab o'tkazilgan ma'naviy-ma'rifiy tadbir shunday nomlandi.

Mudofaa vazirligi Havo hujumidan mudofaa qo'shinlari va Harbiy havo kuchlari qo'mondonligi tomonidan tashkil etilgan adabiy kechada yozuvchi va shoirlar, ma'naviyat targ'ibotchilari, ofitser va serjantlar, muddatli harbiy xizmatchilar, talabalar, o'quvchilar ishtirok etdi. Dastlab tadbir

ishtirokchilari Zulfiya haykali poyiga gulchambar qo'ydi. So'zga chiqqan O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi Nargiza Asadova, Zulfiya nomidagi davlat mukofoti sohibasi Amira Salimova atoqli va hassos shoir Zulfiyaxonim siymosi, siyrati hamda ijodiy faoliyatidagi o'ziga xos jihatlariga to'xtaldi. Uning odamiylik falsafasi, matonati, Vatanga mehr-u muhabbati o'zbek xotin-qizlarining yorqin

namunasi ekani qayd etildi.

Yangiyo'l shahridagi 9-umumta'lim maktabi o'quvchilari Hamid Olimjon hamda Zulfiya hayoti va ijodiga bag'ishlangan sahna ko'rinishlarini namoyish etib, she'rlaridan parchalar o'qishdi. Tadbir yakunida Zulfiya hayoti, asarlarining tarbiyaviy ahamiyati misollar asosida ifodalandi.

Zulfiyaxonim she'ri video roligi

Sherzod SHARIPOV, “Vatanparvar”

Joriy yilda atoqli shoira tavalludining 107 yilligi yurtimizda keng nishonlanmoqda. Jumladan, Toshkent shahridagi “Adiblar xiyoboni”da Chirchiq oliy tank qo'mondonlik-muhandislik bilim yurti muddatli harbiy xizmatchilari va Chirchiq shahridagi 24-umumta'lim maktabi o'quvchilari ishtirokida she'rxonlik kechasi bo'lib o'tdi.

Tadbirda shoira haykali poyiga gulchambarlar qo'yildi. Adabiyotshunoslar tomonidan hayoti va ijodi haqida ma'lumotlar berildi. Yoshlar shoira qalamiga mansub she'rlardan o'qildi.

– Zulfiyaning butun ijodi diyorimizning ilhom madhiyasidir, deydi maktab direktorining o'rinbosari Nazokat Umarova. – Uning olijanoblik, jasorat, haqqoniy xalq g'ururi, tabiat

va insonga nisbatan samimiy tuyg'ular hamda hurmat, turfa ranglar va kutilmagan yangi timsollarga boy lirikasi kitobxon qalbini larzaga keltiradi, insoniyatning kelajakka bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi. Shoiramizning boy ijodini yoshlar orasida keng targ'ib qilish, ularning adabiyotga bo'lgan mehrini oshirish orqali kelajagimiz egalari qalbida Vatanga muhabbat tuyg'ularini yanada mustahkamlashga erishamiz. O'ylaymizki, harbiy xizmatchilar bilan hamkorlikda tashkil qilgan tadbirimiz yoshlarda yaxshi taassurot qoldirdi.

Tadbir so'ngida o'quvchi-yoshlar tomonidan doira va dutor cholg'ulari ijrosida kuy-qo'shiqlar yangradi.

R. OCHILOV

#E'tirof

E'TIBOR, INTILISH, NATIJA...

O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi “Vatanparvar” tashkiloti Xalqaro kinologiya ittifoqi (International Kennel Union)ga a'zo bo'ldi.

“Vatanparvar” tashkilotining kinologiya bo'yicha murabbiylari hamda xizmatchi itlari so'nggi yillarda MDH, Osiyo va jahon miqyosida ushbu yo'nalishda tashkil etilayotgan musobaqalar hamda ko'rgazmalarda yuqori o'rinlarga sazovor bo'lib kelayotganligi jahon hamjamiyati tomonidan to'liq e'tirof etildi.

Birgina misol, joriy yilning 15-22-fevral kunlari Rossiya Federatsiyasi poytaxti Moskva shahrida o'tkazilgan xalqaro ko'rgazmada “Vatanparvar” tashkiloti kinologlarining zotdor itlari eng yuqori baholarni qo'lga kiritdi. Jumladan, ko'rgazma ekspertlari tomonidan O'zbekiston delegatsiyasining “Svergshnautser”, “Veo”, “Biver-yorkshir teryer”, “Toy-pudel” zotiga mansub itlari toza naslli hamda intellekt jihatdan talabga to'la javob berishi ta'kidlanib, kinologlarga maxsus sertifikatlar, itlar uchun belgilangan namunadagi diplomlar taqdim etildi.

Shuningdek, “Vatanparvar” tashkiloti Xalqaro aeronavtika federatsiyasi (FAI), Xalqaro kemamodeli uyushmasi (“NAVIGA”), Xalqaro triatlon uyushmasi (ITU), Xalqaro biatlon uyushmasi (IBU) hamda Osiyo triatlon konfederatsiyasi (ASTC) ning to'la huquqli doimiy a'zosi hisoblanadi.

Laziz BO'RONOV, “Vatanparvar” tashkiloti matbuot kotibi

#Festival

QUVA YOSHLARIGA TUHFA

Farg'ona viloyati Quva tumanida keng qamrovli yoshlar festivali bo'lib o'tdi.

Tadbirda Farg'ona garnizoni harbiy qism harbiy xizmatchilari, yoshlar ittifoqi viloyat kengashi, mudofaaga ko'maklashuvchi “Vatanparvar” tashkiloti, davlat va jamoatchilik vakillari hamda yoshlar ishtirok etdi.

Qalbi va ongida sog'lom hayot tarzi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat-ehtirom tuyg'usini shakllantirish, har jihatdan barkamol etib tarbiyalash hamda yoshlarning ezgu maqsadlarini hayotga tatbiq etishlari uchun mahallalarda va

harbiy qismlarda ham o'zaro suhbat jarayonlarini tashkil etib, jasorat darslarini o'tish bilan birga ular uchun barcha sharoitlar yaratilayotgani tadbir davomida aytib o'tildi.

Festival doirasida harbiy xizmatchilarning qo'l jangi, qurol-aslaha

Ushbu tadbir video roligi

Tadbirda faol qatnashgan yoshlar qimmatbaho va esdalik sovg'alar bilan taqdirlandi.

Sharqiy harbiy okrug matbuot xizmati

Tarixdan ma'lumki, o'tgan asrning 80-yillar oxiri va 90-yillar boshida o'rnashib qolgan jinoyatchilikning cheksizligi, kazarmadagi bezoriliklar, harbiy xizmatchilarning bir-biriga zulm o'tkazishi, shuningdek, Sovet armiyasining ma'naviy jihatdan buzilishi oqibatida Qurolli Kuchlarda xizmatni o'tash askar hayoti uchun xavfli bo'lib qolgandi. Aynan shu yillarda muntazam ravishda yurtimizga "gruz – 200" deb atalgan mash'um temir tobutlar – armiyada halok bo'lgan vatandoshlarimizning jasadlari bilan kela boshladi. Bu respublika jamoatchiligining qattiq noroziligini keltirib chiqargan edi.

O'ZBEKISTON HARBIY SUDLARI 30 YOSHDA

O'zbekistonning Birinchi Prezidenti Islom Karimov "Markaz"ning xohishiga qarshi, xizmatga chaqiriluvchilarni SSSRning boshqa respublikalariga yubormaslik haqida tarixiy qaror qabul qildi. Keyinchalik bu g'oya O'zbekiston Respublikasi Oliy Soveti Prezidiumining 1992-yil 16-martdagi qarorida o'z rivojini topib, ilgari sovet qo'shinlariga chaqirilgan, sobiq Ittifoq respublikalarida harbiy xizmatini davom ettirayotgan O'zbekiston fuqarolarini ham Ittifoq Qurolli Kuchlaridan chaqirib olish to'g'risida qaror qabul qilinishiga asos bo'ldi.

Milliy armiyamizda 1992-yil 14-yanvar kuni eng muhim kun hisoblanadi, chunki shu kuni Respublika Oliy Sovetining qarori bilan O'zbekiston hududidagi Qurolli Kuchlar respublikamiz yurisdiksiyasiga olindi va keyinchalik ushbu kun "Vatan himoyachilari" kuni deb e'lon qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1992-yil 28-fevraldagi "Harbiy tribunallar va harbiy prokuratura to'g'risida"gi farmoniga binoan, Respublika Qurolli Kuchlarida qonuniylik va huquq-tartibotni ta'minlash maqsadida mamlakatimiz hududida joylashgan harbiy tribunallar uning umumiy sud tizimiga kirishi hamda respublika hududidagi barcha harbiy qismlar, qo'shimmalar, strategik va umumiy birlashmalar, harbiy o'quv yurtlar, muassasalar va boshqa harbiy tuzilmalarda O'zbekiston Respublikasi nomidan odil sudlovni amalga oshirishi belgilandi. Sobiq Turkiston harbiy okrugi harbiy tribunali asosida O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari Harbiy sudi tashkil qilindi.

Mamlakatimiz Oliy Sovetining 1992-yil 3-iyuldagi "O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi tarkibida harbiy hay'at tashkil qilish to'g'risida"gi qarori bilan Oliy sud tarkibida harbiy hay'at tuzildi. Konstitutsiya qabul qilinishi arafasida Vazirlar Mahkamasining "Harbiy hay'at va harbiy sudlar haqida"gi 1992-yil 1-dekabr qaroriga asosan, Oliy Sudga Oliy sud harbiy hay'atining Qurolli Kuchlar harbiy sudi hamda Toshkent, Samarqand, Termiz va Farg'ona garnizonlari harbiy sudlarining xizmat o'rinlari (*shtatlari*) belgilandi.

Totalitar tuzumning harbiy tribunallariga chek qo'yildi. Ularning o'rniga mutlaqo yangi demokratik respublikamizning harbiy sudlari instituti tashkil etildi. Mustaqil O'zbekistonning harbiy huquqi xalqimizning asriy urf-odatlarini va milliy qadriyatlarini hisobga olgan holda rivojlantirildi.

Ishlab chiqilgan harbiy, keyinchalik Mudofaa doktrinasi davlatimiz harbiy siyosati falsafasi va harbiy hayotning mohiyatini tubdan o'zgartirib yubordi. 1993-yil 2-sentabr kuni harbiy sudlar faoliyatini tashkil etishda muhim bosqich bo'ldi. Ushbu kun O'zbekiston Respublikasining "Sudlar to'g'risida"gi qonuni qabul qilinib, unda harbiy sudlar ham mamlakatimiz hududida faoliyat ko'rsatayotgan sudlar qatorida sanab o'tildi.

Qonunning "Harbiy sudlar" deb nomlangan 4-bo'limi harbiy sudlar tizimini, (39-modda) ishlarning, jumladan harbiy xizmatchilarning, fuqarolik ishlarining ularga tegishligini, Qurolli Kuchlar harbiy qismlari, qo'shimmalari va birlashmalarining qo'mondonlariga nisbatan da'vosi bo'yicha va mazkur mansabdor shaxslarning g'ayriqonuniy harakatlari yuzasidan beriladigan shikoyatlari, shuningdek, favqulodda holatlarga ko'ra umumiy sudlar faoliyat ko'rsatmayotgan joylardagi barcha fuqarolik va jinoyat ishlari, davlat sirlariga daxldor boshqa ishlarning tegishligini (40-modda) belgiladi.

"O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi 2003-yil 24-apreldagi O'zbekiston Respublikasi qonuni bilan Konstitutsiyamizning 107-moddasida umumiy yurisdiksiya sudlari qatorida harbiy sudlar ham ko'rsatib o'tildi. Bu respublikamizda harbiy odil sudlovning konstitutsiyaviy asoslarini qat'iy mustahkamlanishi bo'ldi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 21-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasi sud tizimi tuzilmasini tubdan shakllantirish va faoliyati samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni sud tizimini tubdan isloh qilish asoslarini belgilab berdi. Shu jumladan, harbiy sudlar Qurolli Kuchlar tarkibidan chiqarilib, ularning haqiqiy mustaqilligi ta'minlandi.

Harbiy sudlarning shtat birliklari O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tarkibidan O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi tizimiga o'tkazilishi muhim ahamiyatga ega bo'ldi. Vaholanki, harbiy sudyalarning Mudofaa vazirligi shtatiga kiritilganligi ushbu vazirlik ijro hokimiyati organi hisoblanishi tufayli sud hokimiyati mustaqilligining, uning faoliyatini tashkil etishning asosiy tamoyillariga muvofiq kelmaydi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahbarligida yurtimizda jadallik bilan olib borilayotgan kompleks islohotlar natijasida, bugungi kunda Qurolli Kuchlar safida xizmat qilish O'zbekiston fuqarosi uchun nafaqat konstitutsiyaviy burch, balki eng nufuzli kasblarga aylanganligini alohida e'tirof etish darkor. Bu albatta o'z-o'zidan bo'lgani yo'q. Buning negizida Harbiy sudlar shakllanishi, rivojlanishi va Qurolli Kuchlarda o'ziga xos o'ringa ega bo'lishi, harbiy sudlar tizimi bilan o'z hayotini bog'lagan, harbiy odil sudlovni amalga oshirishda katta hissa qo'shgan ustozlarimizning mashaqqatli va fidokorona mehnati yotibdi.

Harbiy sudlar shakllanishidagi dastlabki qadamlar ustozimiz Ubaydulla Mingboyev hamda Oliy sud Harbiy hay'atining dastlabki raisi, adliya polkovnigi Baxriddin Naimovlar tomonidan qo'yildi. Prokuratura tizimida faoliyat ko'rsatgan Normeyli Norpulatov 1993-yilning yanvar oyida dastlabki milliy kadr sifatida Qurolli Kuchlar Harbiy sudining raisi etib tayinlandi va keyinchalik 1994-yilda Qurolli Kuchlar Harbiy prokurori va boshqa mas'uliyatli lavozimlarda ko'p yillar faoliyat yuritdi. Harbiy sud tizimi Xusan Usmonov, Sobir Qodirov, Askar Xamidov, Azamat Ibragimov kabi malakali sudyalalar bilan to'ldirildi.

Harbiy sudlarning shakllanishi va rivojlanishida O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudining raisi vazifasida faoliyat ko'rsatgan Tohir Mirzayevning o'rni alohidadir. Aynan uning davrida harbiy sudlar faoliyati rivojlantirildi. Jumladan, Chirchiq, Navoiy, Jizzax (*Markaziy*

harbiy okrug), Nukus (*Shimoli-g'arbiy harbiy okrug*), Buxoro, Qarshi (*Janubi-g'arbiy maxsus harbiy okrug*) harbiy sudlari tashkil etildi va ularning shtat birliklari belgilandi. Harbiy sudlar bir qator malakali kadrlar bilan to'ldirildi va ular uzoq yillar mobaynida samarali faoliyat ko'rsatishdi.

30 yil davomida harbiy sudlar tomonidan amalga oshirilgan ishlar haqida juda ko'p gapirish mumkin. Lekin eng asosiysi milliy armiyamizning shakllanishi, rivojlanishi va barqarorligi, undagi metin harbiy intizomning ta'minlanishida harbiy sudlar ham o'ziga xos o'ringa ega bo'lganligidir.

Ayni paytda yaqin va uzoq atrofimizda turli mojaro va qon to'kishlarning bo'layotgani, terrorizm, ekstremizm va narkotrafik xavfi tobora keskinlashib borayotgani har birimizni tashvishga solmasdan qo'ymaydi va barchamizdan hamisha hushyor va ogoh bo'lib yashashni talab etadi. Vujudga kelayotgan mana shunday murakkab sharoitda O'zbekistonimizning xavfsizligini, chegaralarimiz daxlsizligini ta'minlash, turli balo-qazolarni ostonamizga yo'latmaslik, yurtimizda hukm surayotgan millatlararo hamjihatlik, o'zaro hurmat va mehr-oqibat muhitini ko'z qorachig'idek saqlash barchamizning burchimiz va ustuvor vazifamizdir.

Harbiy sudlar ham ushbu ulkan vazifalarni bajarishdan chetda qolmasdan, jonajon armiyamizning jangovar shayligini oshirishda ulkan g'ayrat va kasbga bo'lgan fidoyilik bilan o'zlarining munosib hissalarini qo'shishda bor kuchlarini ayamaydilar.

Fursatdan foydalanib, harbiy sud tizimida ishlayotgan va avval ishlagan barcha hamkasblarni va ularning oila a'zolarini O'zbekiston Respublikasi harbiy sudlari tashkil etilganligining 30 yilligi munosabati bilan samimiy tabriklayman.

S. ESHANKULOV,
O'zbekiston Respublikasi
Harbiy sudi raisi

«Шамол ортидан югуриб...»

Бир яхши асар бўлса-ю, бош кўтармасдан ўқисанг... Аслида бундай асарлар кўп, шунчаки қўлим етадигани ҳақида эди-да, бу истасим ҳам. Кўпдан Холид Хусайний асарлари ҳақида эшитар эдим. Адиб Афғонистонда туғилган экан. Табиий, асарларида бу мамлакат асосий ўрин тутди. Аммо... Негадир Афғонистон ҳақида ўқиш мен учун оғир.

Ёнгинамиздаги давлат. Урушлар, ҳокимият алмашувлари, хўрланган аёллар, болалар, очлик. Аввалги замонлар бўлса экан, у ерда нималар юз бераётганидан беҳабар қолсак. Ҳозир юксак технологиялар замони. Оиланинг бошқа аъзоларини очдан ўлмаслиги учун сотилаётган болалар... Ахир булар айна кунларда юз беряпти. Тезкор ахборотлар замонида яна улар ҳаётдан асар ўқиш... Шундай лаҳзаларда Абдулла Ориповнинг қуйидаги мисралари ёдимга тушади: «Куйи шундай бўлса, ғамнинг ўзига, Қандай чидай олди, одамзод».

Ҳа, Холид Хусайнийнинг «Шамол ортидан югуриб...» асари ҳам худди «Муножот» куйи кабидир. У биз учун куй! Бошқаларнинг эса тақдири, ҳаёт-мамот кураши.

«Шамол ортидан югуриб...» ёзувчининг илк асаридир. 2003 йилда ёзилган айнан шу асар «дунёда XXI асрнинг бош романи» деб топилди, муаллифи эса тирик классик, деб эътироф этилди.

«Замонавий Америка романлари» тўплами сўзбошисида шундай дейилади: «2009 йилда «The Millions» журнали томонидан ўқувчилар ўртасида ўтказилган сўров натижаларига кўра, ушбу роман янги минг йилликнинг энг яхши 20 асари рўйхатидан ўрин олди. «Шамол ортидан югуриб...» эликдан ортиқ тилга таржима қилинган ва 10 миллион нусхада чоп этилган.

Холид Хусайнийнинг «Шамол ортидан югуриб...» романи 2005 йилда Франция радиоси томонидан ҳар йили бериладиган адабиёт бўйича «Дунё гувоҳи» мукофотига сазовор бўлган. Роман асосида 2007 йилда режиссёр Марк Фостер томонидан шу номда бадиий фильм ҳам яратилган».

Асарни ўзбек адабий тилига Рустам Жабборов чевирган. Таржимон унинг яна бир нечта асарларини ўзбек китобсеварларига тўхфа қилган. Уларнинг ҳар бири ҳақида газетанинг навбатдаги сонларида ўқийсиз.

Роман шундай бошланади: «Декабрь, 2001 йил.

Бундан 26 йил муқаддам киш кунлари юз берган ўша машъум ҳодиса мени тамоман бошқа одамга айлантирди. Баъзан ўтмишни эсларканман, ичимни аламли изтироб тилкалай бошлайди.

Бу йил ёз кунларининг бирида Покистондан эски кадрдоним, отамнинг дўсти Раҳимхон кўнғироқ қилиб, тез етиб боришим лозимлигини айтди. Ошхонада турганча унинг таҳликали овозини тингларканман, бу шунчаки, таклиф эмаслигини англадим. Сўхбатни тугатиб, сайрга отландим. Сан-Францисконинг сокин хиёбонларини кезарканман, беихтиёр хаёл мени олис болалик дамларига етаклади. Мусаффо осмонда сузаётган варраклар ҳам худди ўша болалик пайтимда дўстим Ҳасан билан учирган варракларга жуда-жуда ўхшаб кетарди. Бобо, Али, Ҳасан ва Кобул кўчалари...»

Мусаффо осмонда... Буларни ўқиётиб, хаёлимда бир савол чарх ура бошлайди: «Ёзувчи буларни Кобул ҳақида ёзаяптими? Нахотки, Кобул осмонида бир вақтлар варраклар учган бўлса?! Ишонгим келмайди. Нега, дейсизми? Бугунги Кобул, бугунги Афғонистон болаларининг, аёлларининг аччиқ фарёди дунёнинг ҳар чеккасида етди... Аммо дунё жим, лоқайд...»

Асар қандай қилиб сизни асир этганини сезмай ҳам қоласиз. Бу ерда бош қаҳрамон ким экан? Амир? Ҳасан? Билмадим. Бироқ бир нарсани аниқ биламан: бош қаҳрамон – Афғонистон. Ҳеч замонда давлат ҳам асар қаҳрамони бўлиши мумкинми? Ҳақли савол. Бунга «Шамол ортидан югуриб...» асари жавоб беради.

Шундай қилиб икки бола бор эди: Амир ва Ҳасан. Улар... Йўқ. Мен асар мазмунини ҳикоя қилиб бермоқчи эмасман. Бу муталаа завқига пугур етказди.

Ўқиймиз: «Ҳасан билан болаликдан дўст эдик. У билан кўпинча уйимиз олдида ўсган тераклар шохига мингашиб олиб, чўнтаги-

миздаги ёнғоқ ва тутмайизларни еб ўтирдик, кўлимиздаги ойна парчаси билан деворларга қуёш нурини йўналтирдик.

Шунда хизматкоримиз, Ҳасаннинг отаси Али бизни кўриб қолса, беозоргина койиб, пастга туширарди...

Ота-боланинг юзлари барча ҳазорийларга хос япалоқ, бурунлари пачоқ эди.

Мен мансуб бўлган пуштун қавми ҳазорийларни азалдан ёқтирмас, уларга паст назар билан қараб келар, «пачоқбурун», «сичқонхўр», «ҳаммол эшак» сингари таҳқиромуз сўз ва иборалар билан чақирарди.

Бобо (яъни отам) Ҳасанга аввал мени эмизган бир ҳазорий аёлни энага қилиб ёллаган. Биз Ҳасан билан эмакдош ака-ука бўлган эканмиз. Биз Ҳасан билан бир онани эмганмиз, бир ўтлоққа бирга қадам қўйганмиз. Мен биринчи бўлиб «бобо» деган сўзни айтдим, у эса «Амир», яъни менинг отимни айтиб тили чиққан...»

Амир Ҳасан учун бир азиз олам эди. Амир учун жонини бергудек бўларди. Фидокор бир дўст. Аммо ўртада улкан жарлик ҳам бор.

Ҳар бир инсон атрофида садоқатли дўстлари бўлишини истайди. Аммо садоқатнинг жавоби ҳар доим ҳам садоқат бўлавермайди. Аслида дўстлик ҳам авайлаб-асралиши керак. Бир томон иккинчи томоннинг меҳрини шундай бўлиши керакдек қабул қилаётган пайтда дўстлик ҳам барҳам топади.

Садоқатли дўст истаймиз. Ўзимиз-чи, ўзимиз ўзимизни дўст учун фидо қила оламизми?

Асарда дўстлик ва садоқат ғоят таъсирчан тасвирланган. Ва бу ўз навбатида, атрофингиздаги одамлар хусусида ҳам бир зум бўлса-да, ўйга толдиради.

Ўқиймиз: «...болалигимдан Ҳасандан бошқа яқинроқ кишим йўқ эди. Киш келди дегунча варрак учиршдан бўшамасдик. Унинг қиртишланган боши, шалпанг қулоқлари, қилтириқ гавдаси, касаллик туфайли очилиб қолган лабларидаги доимий табассум мен учун бутун Афғонистоннинг тимсоли бўлиб туюлади».

Афғонистон тимсоли... Нега бош қаҳрамон ҳақида урғулаганим шу парчада аёндр.

Ўқиймиз: «Ёзда Кобулда ёмғир кам ёғади. Бироқ отам Али билан Ҳасанни машинасида олиб кетган куни ёмғир худди челақлаб қўйгандек ёғди. Ўша кунги момоқалдиқнинг гулдўроси хануз қулоғим остидан кетмайди. Ҳасан кулбасидан ўраб боғланган кўрпа-тўшакни орқалаб чиқди. Бобо машина

иҳида ҳам Али билан анчагача тортишди. Чамаси, у сўнгги бор ота-болани қолишга кўндирмоқчи бўлди. Аммо фойдаси бўлмади.

Машина қўзғалди. Шундагина мен ўз хатоимни бутун борлигим билан идрок этолдим. Мен билган, мен таниган аввалги ҳаётим, болалигим худди шу нуқтада тугаган эди».

Инсон кечинмаларини рўйи-рост қоғозга тушириши жуда қийин. Шундай кечинмалар борки, уларни ўзинг ҳам унуттишни истайсан. Аммо у исталган бир вақтда сенинг тақикларингга бўйсунмай хотиранг пучмоқларидан қалқиб чиқаверди. Холид Хусайний буларни ғоят маҳорат билан тасвирлаган. Унинг маҳорати шундаки, романи ўқиш асносида Амирнинг оғриқлари билан сиз ҳам ўртана бошлайсиз...

Ўқиймиз: «...бу «Шоҳнома», отанг иккимиз болалигимизда севиб ўқирдик бу асарни. Истайсанми, сенгайм ўқиб бераман. «Рустам ва Сўхроб» достонини эшитганмисан?

Сўхроб кўзларини ҳали чандиғи битмаган қўллари билан ёпиб олди. Мен эса, ўлмас асарнинг шоҳбайтларини ўқишга тушдим.

– Чарчадим, – деди Сўхроб бир бобни ўқиб тугатганимда.

– Майли, – китобнинг шу жойига белги қўйиб, ёпдим. – Эртага давом эттираман. Ҳали жудаям қизиқ жойлари олдинда.

– Ҳаммасидан чарчадим, – деди болакай.

– Айт, кўнглинг нимани тусаяпти? Ҳаммасини сен учун бажо келтираман.

– Қанийди аввалги ҳаётим қайтиб келса, – у қўлини негадир томоғига яқинлаштирди. – Қанийди ота-онам ёнимда бўлса, Саса ҳам, Раҳимхон соҳиб ҳам. Ўзимизни эски уйимизда бирга яшасак. – У бармоқлари билан кўзларининг ёшини артди.

Томоғига нимадир тикилгандек бўлди. Ахир бу ... ахир бу менинг орзуларим эмасиди? Ахир Сўхроб айтган уй менинг уйим-ку! Мен ҳам Бобо, Раҳимхон, Ҳасан ва Алилар билан яшаган давримни қўмсам-димми? Сўхроб иккимизнинг ҳам дардимиз, оғриғимиз, ушалмас армонимиз бир».

Азиз китобсеварлар, бу асар одатдаги ўқиганларингизга ўхшамайди. Ўқиб кўрсангиз, ўзингиз ҳам амин бўласиз.

Ҳузурли муталаалар тилаги билан

Инобат ИБРОҲИМОВА,
«Vatanparvar»

Ikkinchi jahon urushi barcha xalqlar kabi o'zbek xalqining tarixida ham o'chmas iz qoldirgan. Bu XX asrning eng yirik yo'qotishi bo'ldi. Urushda ming-minglab o'zbekistonliklar front hamda front ortida mardlik va jasorat ko'rsatdi. Ularning fidoyiligi tufayli fashizm ustidan g'alaba qozonildi.

Mana shunday jasur qahramonlardan biri Ochil Qodirovdir. U 1910-yili Samarqand viloyatining Qo'shrabot tumani Sebiston qishlog'ida oddiy cho'pon oilasida dunyoga kelgan. Ota-onasidan erta yetim qolib, akasi To'lak Qodirov qo'lida ulg'aydi. Boshlang'ich maktabni tugatib, kolxozda ishlay boshlaydi.

1941-yili Samarqandning Mitan rayoni harbiy komissariati tomonidan

urushga safarbar etildi. Ochil Qodirov 1941-yildan 1944-yilgacha Janubiy – Markaziy 1-Belarus frontining 1348-o'qchi polki, 399-o'qchi Suvorov diviziyasida pulemyotchi sifatida xizmat qildi. Dastlab 1941–1943-yillarda turli janglarda qatnashib, mahoratini oshirib, o'ziga xos tajriba orttirdi. Uning asosiy qahramonliklari 1944-yildan boshlandi. Jumladan, 1944-yil 29-iyunda Belarusning Mogilev viloyati Berezina daryosi bo'yida joylashgan Bobruysk shahri uchun bo'lgan jangda Ochil Qodirov birinchilardan bo'lib Berezina daryosidan o'tib, bir guruh askarlar bilan dushman xandaqlariga o'tilib, hujum qildi.

Ushbu jangda u tezkor va jangovar jasorat ko'rsatib, 5 nafar fashist askarini yakson qildi. Bu jasorati e'tirof etilib, "Qizil Yulduz" ordeni bilan taqdirlandi. 1944-yil 19-iyulda Polsha va Belarus chegarasida joylashgan Belostok viloyati Volkovysk tumani Koltuvka qishlog'i uchun jangda Ochil Qodirov birinchi bo'lib qishloqqa kiradi. Ko'cha jangida u 19 nafar fashist askar va ofitserini avtomatidan o'qqa tutib, qishloqni egallashga hissa qo'shadi, buning uchun ikkinchi bor "Qizil Yulduz" ordeni bilan taqdirlangan. 1944-yil 26-avgustda Polshaning Ostruv-Mazovetska tumanidagi Stok qishlog'idagi jangda pulemyotchi askar Ochil Qodirov rotaning chap qanotida piyodalarga hujum qiladi. Ushbu jangda u 15 nafar fashist askari va ofitserini yakson qildi hamda hujumni muvaffaqiyatli yakunlaydi va "Jasorati uchun" medali bilan taqdirlandi. 1944-yil 3-sentabrda Polshaning Ostruv-Mazovetska okrugi hududidagi janglarda Ochil Qodirov tank desanti tarkibida fashist o'qchi rotasining hujumini qaytardi.

Dushman Guri qishlog'i uchun jangda qarshi hujumga o'tganda Ochil

Qodirov qishloqdagi g'isht saroyning ichiga pulemyotini o'rnatdi va 100–150 metr masofada unga yaqinlashib qolgan dushmanning o'ziyurar to'pini o'qqa tutdi. U dushman qo'shinlarining 5 ta o'ziyurar to'pini yo'q qilib, fashistlarni orqaga chekinishga majbur qildi. 1944-yil 28-sentabr kuni nashr etilgan "Qizil Armiya" gazetasida u haqda "Bahodir pulemyotchi" nomli maqola chop etiladi. Unda Ochil Qodirov ushbu jangda shaxsan o'zi 40 nafar fashistni yo'q qilganligi yozilgan. Ochil Qodirov ushbu jangda ko'rsatgan jasorati uchun III darajali "Shon-sharaf" ordeni va "Jasorati uchun" medali bilan taqdirlandi.

1944-yil 4-sentabrda Polshaning Rujan shahridan 11 km uzoqlikda joylashgan Drozdovo qishlog'i janubidagi Narev daryosi bo'yida uning bo'linmasi dushman qarshiligiga uchraydi. Shunda pulemyotchi askar Ochil Qodirov daryo bo'yida turgan qayiqqa ildamlilik bilan o'tiradi va narigi qirg'oq tomon suza boshlaydi. Qirg'oqqa yetmasdanoq dushman transheyalariga qarata o'q uzadi. Buni kutmagan fashistlar chekinadi. T. Jo'rayevning "Vatanning sodiq farzandlari" kitobida yozilishicha, ushbu jangda Ochil Qodirov og'ir jarohatlanadi. Biroq o'q otishni to'xtatmaydi. Shu vaqtda safdoshlari daryodan o'tib, dushmanni yer tishlatadi. Og'ir yaralangan Ochil Qodirov frontdan ortga qaytariladi. Biroq jasorati besamar ketmaydi. 1944-yil 18-sentabrda u xizmat qilayotgan 1348-o'qchi polki komandiri mayor I. D. Korolyov tomonidan Sovet Ittifoqi Qahramoni unvoniga tavsiya etiladi.

Rossiya Federatsiyasi Mudofaa vazirligi Markaziy arxivida saqlanayotgan ushbu mukofotlash varaqasida uning jangovar jasorati asosnoma shaklida

batafsil bayon qilinadi. Afsuski, bu unvonni ko'rish Ochil Qodirovga nasib qilmaydi. Frontdan hali urush tugamasidan yaradorligi sababli qishlog'iga qaytib kelgach, 1945-yil 13-mart kuni kasallikdan vafot etadi. Samarqand viloyati Qo'shrabot tumanining Sebiston qishlog'ida dafn etilgan. Vafotidan o'n bir kun o'tib, SSSR Oliy Kengashi Prezidiumining 1945-yil 24-martdagi farmoniga binoan, fashist bosqinchilariga qarshi jangda qo'mondonlik missiyalarini namunali bajarganligi uchun o'qchi pulemyotchi oddiy askar Ochil Qodirov Sovet Ittifoqi Qahramoni unvoniga sazovor bo'ladi.

Keyinchalik u yashagan qishloqdagi maktabga uning nomi berilgan. Jamoa xo'jaligining markazida yodgorlik byusti ham o'rnatilgan. Unga atab bir qancha she'r, maqola va badihalar yozilgan. Xususan, qo'shrabotlik marhum shoir Ravshan Fayz tomonidan "Olis-olislarda yig'lar Qo'shrabot" nomli she'r, iste'dodli jurnalist Quvondiq Siddiqov tomonidan shu nomli xotira hikoya, tuman gazetasida bir necha maqolalari bosilgan.

1982-yil Qo'shrabot tumani Sebiston qishlog'idagi tarix fani o'qituvchisi Qurol Muxtorov tomonidan kichik bir muzey ham tashkil etildi. Ochil Qodirov tug'ilgan uyda hozir akasining o'g'li Ortiq Tuyakov istiqomat qiladi va bu uy qariyb 200 yillik tarixga ega.

Ta'kidlash kerakki, Qo'shrabot tumanidan ko'plab kishilar bu urushda ishtirok etib, g'alabaga o'z hissasini qo'shishgan. "Xotira" kitobida ulardan 366 tasining nomi keltirilgan. Biroq ular orasida Ochil Qodirov Qahramon unvoniga sazovor bo'lgan yagona urush ishtirokchisidir.

Zinur BOZOROV,
"Shon-sharaf" davlat muzeyi
ilmiy xodimi

#Jasorat darsi

#Ochiq eshiklar kuni

EZGULIKKA YO‘L MAKTABDAN BOSHLANADI

Yoshlar qalbida jasorat, fidoyilik, vatanparvarlikdek ulug‘ tuyg‘ularni mustahkamlashda keksa avlod vakillarining maslahat-u o‘g‘itlari, hayot tarzi ibrat maktabini o‘taydi. Bu saboqlar esa bir umr hayot yo‘lini yorituvchi mayoqdir. Qurolli Kuchlar davlat muzeyida nuroniy faxriylar ishtirokida o‘tkazilgan “Jasorat darsi” ana shu ezgu maqsadga xizmat qilishi bilan ahamiyatlidir. Asosiy mehmon Xalq ta’limi vazirligi tasarrufidagi Mirzo Ulug‘bek nomidagi matematika, astronomiya, fizika, informatika fanlariga ixtisoslashtirilgan umumta’lim maktabining 4-sinf o‘quvchilari bo‘ldi.

“Vatanga qasamyod” monumenti poyiga gul qo‘yish marosimi bilan boshlangan tadbir muzey ichkarisida davom etdi. O‘quvchilar Qurolli Kuchlar faxriylari, oliy harbiy ta’lim muassasasi kursantlari hamda muddatli harbiy xizmatchilar bilan bir stol atrofida jasorat darsini tinglashdi. Qiziqarli o‘yinlar orqali o‘tilgan mashg‘ulotda o‘quvchilarning armiya, harbiy xizmat haqidagi tushunchalari sinovdan o‘tkazildi. Ularning avlodlarga mardlik va jasoratni meros qilib qoldirgan buyuk ajdodlarimizning hayoti faoliyati, harbiy kasb nufuzi haqidagi fikrlari tinglandi. Vatan va vatanparvarlikni tarannum qiluvchi she‘rlar aytili, qo‘shiqlar kuylandi. Mavzu bo‘yicha bolalar uchun yangilik bo‘lgan ma’lumotlar o‘qituvchilar tomonidan interfaol usullar orqali yetkazildi.

– Bugungi dars ajoyib bo‘ldi, – deydi o‘quvchi Javohir Qarshiyev. – Unda hammamiz faol ishtirok etdik. Dars davomida o‘rganganlarimiz ko‘p. Eng muhimi, harbiy kasb egalariga hurmatim, mehmim yanada ortdi. Harbiy xizmatchining farzandi ekanligimdan faxrlandim. Bilasizmi, bugun qat’iy qaror qildim. Ya’ni kelajakda ustozimiz ta’riflaganidek yurtning ishongan tog‘i, suyanchi – Vatan himoyachisi bo‘lmoqchiman!

Yosh avlod qalbidagi vatanparvarlik tuyg‘usini jo‘sh urdirgan tadbir muzeyning ekspozitsiya zallari bo‘ylab uyushtirilgan sayohat davomida o‘zgacha tus oldi. Bolajonlar har bir eksponatni katta qiziqish va hayrat bilan tomosha qildi. Ularga faxriylar hamrohlik qildi.

Mayor Gulnora HOJIMURODOVA

Harbiy xizmatni o‘tamagan odam Vatan himoyachisining faoliyati faqat avtomat ushlab postda turishdan iborat deb o‘ylaydi. Bu endi yuzaki tushuncha. Vatan himoyachisi postda turishgacha ham juda ko‘p mashqlarni bajaradi, o‘qib-o‘rganadi.

O‘QUVCHILAR DALA MASHQLARI MAYDONIDA

Toshkent shahrida joylashgan xorijiy tillarni o‘rganishga ixtisoslashtirilgan umumta’lim maktabining bir guruh o‘quvchilari chaqiruvga qadar boshlang‘ich tayyorgarlik fani o‘qituvchisi iste’fodagi mayor Olim Sultonov rahbarligida Chirchiqdagi dala mashqlari maydonida bo‘lishdi. Ularni batalyon komandirining tarbiyaviy va mafkuraviy ishlar bo‘yicha o‘rinbosari kapitan Shaxboz G‘oyibov kutib oldi. O‘quvchilar jangovar musiqa sadolari ostida o‘tochar qurollardan otish, harbiy texnika vositalari parki va ularni boshqarish kabi o‘quv joylari, sport maydoni bilan yaqindan tanishdilar. Harbiy xizmatchilar bilan bo‘lgan samimiy suhbat davomida ularga mavjud qurol-aslahalar va jangovar mashinalar haqida batafsil ma’lumot berildi. Ayniqsa, kontrakt bo‘yicha harbiy xizmatchi, oddiy askarlar – Mirzo Ahadov, Sherzodxo‘ja Umarxo‘jayevning desantchilar faoliyatiga oid qiziqarli hikoyalari, jangovar qurolni qismlarga ajratish va yig‘ish, parashyutni taxlashning amaliy jarayoni yoshlarda katta taassurot qoldirdi.

Abdurazzoq OBRO‘YEV

#Ko‘rgazma

INNOVATSION LOYIHALAR NAMOYISHI

Poytaxtimizdagi Innovatsion rivojlanish vazirligida Mudofaa vazirligi tizimidagi oliy harbiy ta’lim muassasalarining ofitserlari va kursantlari tomonidan yaratilgan innovatsion ishlanmalarning ko‘rgazmasi tashkil etildi. Respublikamizdagi tegishli vazirlik, idora va tashkilot rahbarlari, olimlar, professor-o‘qituvchilar hamda talabalar, ishlab chiqarish va sanoat korxonalari ma’sullari ishtirok etgan ushbu ko‘rgazmada O‘zbekiston Qurolli Kuchlari akademiyasidan 30 ta, Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa harbiy institutidan 20 ta, O‘zbekiston oliy harbiy aviatsiya bilim yurtidan 10 ta, Chirchiq oliy tank qo‘mondonlik-muhandislik bilim yurtidan 19 ta hamda Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitetining harbiy tayyorgarlik o‘quv markazidan bitta ishlanma namoyish etildi.

Ishlanmalarning texnik-iqtisodiy ko‘rsatkichlari, bozor va marketing talablari to‘g‘risida aniq fikrlarni bilish, shuningdek, yangi ishlanmalarni amaliyotga to‘liq joriy etish, tijoratlashtirishni maqsad qilgan mazkur ko‘rgazma doirasida ilmiy anjuman ham bo‘lib o‘tdi. Unda Mudofaa vazirligi oliy harbiy ta’lim muassasalari vakillari ishtirok etib, “Akademiyaning Innovatsion va ilmiy faoliyatini tashkil etish va boshqarish: harbiy amaliyot kontekstida”, “Obyektlarni ishonchli qo‘riqlashda zamonaviy texnik qo‘riqlar vositalarining o‘rni va ahamiyati”, “Wi-Fi blokiator” kabi mavzularda ma’ruzalar o‘qildi.

Shundan keyin Mudofaa vazirligi hamda Innovatsion rivojlanish vazirligi o‘rtasida ilm-fan va innovatsiyalar sohasidagi hamkorlikni yanada rivojlantirish masalalariga doir memorandum imzolandi.

Muattar MELIYEVA,
“Vatanparvar”

#Chaqiruv – 2022

SAVOL, JAVOB VA IJRO

Tashqaridan qarasangiz, hammasi oddiy. Muddatli harbiy xizmatga saralangan yigitlar yig'iladi. Keyin barchasi hududlarga taqsimlanadi va yetib borib, Vatan himoyasiga kirishadi.

Ammo savollar ortidan tushsangiz ular bir-biriga ulanib ketadi. Xo'sh, qaysi viloyatdan soat nechida yo'lga chiqadi, ularga qancha joy ajratish kerak, turli viruslar insoniyatga tahdid qilib turganda yigitlarning salomatligini nazorat qilishga shifokorlar yetarlimi, ular zarur anjomlar bilan ta'minlanganmi, yo'l-yo'lakay taomlanish qanday tashkil qilinadi, vokzalga yetib kelguncha harakatlanish qay tarzda amalga oshiriladi, yetib borgandan keyin-chi?

Toshkent Markaziy temiryo'l vokzalining konferensiyalar zalida 2022-yilda muddatli harbiy xizmatga yangidan chaqirilgan va belgilangan xizmat muddatlarini o'tab rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarni tashish tadbirlarini tashkil etish bo'yicha o'tkazilgan yig'ilishda shu kabi savollarga atroflicha javoblar berildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining muddatli harbiy xizmatga navbatdagi chaqiruvi hamda belgilangan xizmat muddatini o'tab bo'lgan muddatli harbiy xizmatchilarni Qurolli Kuchlar rezerviga bo'shatish to'g'risida"gi qarori ijrosiga qaratilgan tadbirda Mudofaa vazirligi, DXK Chegara qo'shinlari, IIV Transportda xavfsizlikni ta'minlash bo'limi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Milliy gvardiya vakillari ishtirok etdi. Ular fuqarolarni muddatli harbiy xizmatga chaqirish, safarbarlik chaqiruvi rezervi xizmatiga olish va muddatli harbiy xizmat muddatini o'tab bo'lgan harbiy xizmatchilarni Qurolli Kuchlar rezerviga bo'shatish tadbirlarini yuqori saviyada o'tkazish borasida keng ko'lamli muloqot olib borishdi.

O'tgan yillardagi tajribalarga tayanilgan qizg'in muhokamalar asosida belgilangan vazifalarning ijrosi qat'iy ta'minlanadigan bo'ldi.

A. HOTAMOV

#Sana

BAYRAMONA RUHDA

Mudofaa vazirligi markaziy moddiy-texnik ta'minot bazasi tashkil etilgan kun munosabati bilan bayramona tadbir bo'lib o'tdi. Unda harbiy xizmatchilar, Qurolli Kuchlar xizmatchilari, faxriylar ishtirok etdi.

Moddiy-texnik ta'minot bazasi qo'shinlarimizni moddiy-texnik vositalar bilan ta'minlash, qabul qilish, saqlash, zaxirasini tashkil etish, avtomobil orqali markazlashgan harbiy yuk tashish, oziq-ovqat mahsulotlarining bevosita

laboratoriya tahlili va diagnostik tadqiqotlarni o'tkazish va shu kabi ko'plab muhim vazifalarni bajaradi.

So'z olganlar harbiy ta'minotimiz yo'lida tinimsiz mehnat qilayotgan shaxsiy tarkibning xizmatlarini alohida e'tirof etishdi. Tadbir harbiy orkestr ijrosidagi kuy-qo'shiqlar bilan yanada fayz oldi.

O'tgan yillar davomida ushbu sohada bir qator yutuqlarga erishgan, fidoyilik ko'rsatgan xodimlarga ehtirom ko'rsatilib, esdalik sovg'alar bilan rag'batlantirildi.

Mualif sur'atiga olgan

Sherzod SHARIPOV

ONA ZAMINIMIZ TOZALIGIGA BEPARVOMIZ(MI?)

“

Har tong ishga avtobusda ketaman. Tirbandlik gohida odamni zada qiladi. Shunday kunlarda chiptachining qilayotgan ishiga ko'zim tushdi. U cho'ntagidagi ortiqcha, g'ijimlangan chiptalarni olib, avval eshikdan ko'chaga uloqtirdi, so'ngra eshiklar yopilgach, qolgan-qutganlarini avtobus ichiga tashladi. Avtobusga qarasam, bunday chiptalar son-sanoqsiz.

”

Kundan kunga yurtimiz ko'chalarining obodligi yo'lida ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Ta'mirtalab bo'lgan yo'llar qaytadan zamonaviy qilib qurilmoqda, ularning tozaligi uchun mas'ul xodimlar o'z ishlarini sidqidildan bajarishmoqda. Lekin biz ko'p hollarda xatti-harakatlarimiz bilan ko'pchilikning qilgan mehnatini puchga chiqarmayapmizmi? Shunday vaqtlarda o'ylab qolasan, kishi: nima uchun ona zaminimizning tozaligiga beparvomiz, bunga faqat obodonchilik xodimlari mas'ulmi, bu borada bizning hissamiz ham katta emasmikan?

Aslida bu zamin barchamizniki. U Yer yuzidagi har bir inson uchun o'z ne'matlarini ayamayapti. Toza suv, bahorda gullarning ifori, yozda esa o'z bag'rida undirgan daraxtlarning soya salqinlari bilan siylayapti. Ana shularning bari bizniki. Demak, uning ozodaligi ham faqatgina obodonchilik xodimlari uchungina kerak emas. Biz uchun ham o'ta zarur ishlardan biri. Bolaligimda buvim: "Sen yerni yuzini ochsang, uni supurib, sidirib toza qilib qo'ysang, u senga kulib qaraydi va o'z rahmatlarini ayamaydi", derdilar.

Bir necha yil ilgari Beruniy metro bekatidan chiqishdan to Milliy universitetning oldigacha mashinalar qatnaydigan yo'l edi. Bu yo'l ko'plab ishga, o'qishga qatnaydigan yo'lovchilar uchun noqulaylik tug'dirardi. Prezidentimizning tashabbusi bilan zamonaviy piyodalar yo'lagi barpo etildi. Har qadamda chiqindilarni tashlash uchun qutilar, soya va qulay yo'lak... endi hech qanday qiyinchiliklarsiz hamma ishi va o'qishiga qatnay boshladi. Ammo buni qarangki, ko'p vaqt o'tmasdan, o'sha yo'lovchilar beparvolik bilan qo'llaridagi chiqindilarni duch kelgan yerga uloqtira boshlashdi. Ularni chiqindi qutilari bo'la turib, yerga axlatni tashlashga nima majbur qilyapti ekan? Bunday noxush vaziyatlarda kechagi ko'cha yodimga tushadi. Biz uchun yaratilgan ozodalikni loqaydlik bilan barbod qilyapmiz. Eng achinarlisi shundaki, metro bekatidan chiqishingiz bilan yerga yopishgan saqichlarni ko'rib aqlingiz shoshadi, ular xuddi yomg'ir tomchilaridek ko'p.

Bunday xatti-harakatlar millatimizning na e'tiqodiga, na madaniyatiga, na qadriyatlariga to'g'ri keladi. Demak, ko'chalarni zamon standartlariga moslashtirishdan oldin, odamlarning ongi, saviyasini shunga moslashtirish kerakmasmikan? Bu xususda jiddiy ishlar qilinishi zarur, nazarimda. Sababi vatanida obodlikni saqlash qo'lidan kelmagan xalqdan nima kutish kerak. Avval o'z zaminiga nisbatan hurmat hissini shakllantirish lozim. Agar bunga aytib, tushuntirib erisha olmasa, jazoga tortish kerak.

Ona zaminimizga nisbatan hurmat bilan muomalada bo'laylik. Uni asrab-avaylaylik, obod qilaylik. Bu masalada bir yoqadan bosh chiqaraylik. Vaqti kelib, yosh avlod bizdan ko'rib o'rnak olsun.

Muattar MELIYEVA

**Zaxiraga
bo'shatilgan
harbiy
xizmatchilarning
ijtimoiy himoyasi va
adaptatsiyasi mazkur
toifadagi shaxslarning
yangi muhit sharoitlariga
moslashishi davomida
yuzaga keladigan ijtimoiy
ehtiyojlarini qondirish
maqsadida dinamik
rivojlanuvchi chora-tadbirlar
kompleksidan iborat.**

Har qanday jamiyatda davlat ma'lum shaxslar toifasiga kafolatlaydigan muayyan ijtimoiy ne'matlar to'plami mavjud, biroq ularning ro'yxati u yoki bu mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga bog'liq holda bir-biridan farq qilishi mumkin. Jumladan, Amerika Qo'shma Shtatlarida kasbiy reabilitatsiya, ta'lim olish va ishga joylashishga ko'maklashish AQSh harbiy xizmatchilarini ijtimoiy himoyasi va ijtimoiy adaptatsiyasining eng asosiy yo'nalishlari hisoblanadi.

AQSh kongressi "Harbiy xizmatchilarning ta'lim olishiga ko'maklashishni tashkil etish to'g'risida"gi qonunni qabul qilgan bo'lib, unga ko'ra universitet, kollej yoki maktab kurslarida yoxud kasbiy-texnik tayyorgarlik yo'nalishlari bo'yicha kunduzgi yoki unga tenglashtirilgan sirtqi ta'lim uchun zarur pul mablag'ini to'lash ko'zda tutiladi. Mazkur dasturni moliyalashtirish harbiy xizmatchilarning pul ta'minoti hisobidan ixtiyoriy asosda ular harbiy xizmatni o'tayotgan bir yil davomida 100 dollar miqdorida amalga oshiriladi. Bunda zaxiraga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning ta'lim olish uchun yordamdan foydalanish huquqi armiyadan bo'shatilgan vaqtdan boshlab 10 yil davomida amalga oshirilishi mumkin. Ushbu qoida zaxiraga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning ijtimoiy himoyasi va adaptatsiyasining amerikkacha mexanizmining o'ziga xos xususiyatlaridan biri bo'lib, u maxsus ishlab chiqilgan dasturlar vositasida mazkur toifaga

mansub shaxslarning ijtimoiy-iqtisodiy kafolatlari, huquq va erkinliklari ta'minlanishini ko'zda tutadi.

Pentagon ekspertlarining fikricha pensiya ta'minoti amerikalik ofitserlar uchun eng muhim ijtimoiy kafolat hisoblanadi. Mazkur omil amerikaliklarning armiyada xizmat qilish xohishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi hamda Qurolli Kuchlar saflarida yuqori malakali mutaxassislarning mustahkam o'rnatish qolishiga sharoit yaratmoqda. Amerikalik harbiy xizmatchilar 20 yillik harbiy xizmatdan so'ng Qurolli Kuchlar saflaridan bo'shash va pensiya ta'minotini olish huquqiga ega bo'ladi.

AQSh Faxriylar ishlari bo'yicha vazirligi (United States Department of Veterans Affairs, VA) – AQSh hukumatining ijro departamenti. Bu kattaligi bo'yicha AQSh Mudofaa vazirligidan keyingi ikkinchi federal vazirlik bo'lib, unda 280 mingdan ortiq xodim ishlaydi. AQSh QK faxriylari va ularning oila a'zolari uchun ipoteka kreditlarini rasmiylashtirish, hayotni sug'urtalash, pensiya, nafaqa va imtiyozlarni (*mehnat qobiliyatini, boquvchisini yo'qotgandagi pul to'lovlari, tibbiy imtiyozlar va dafn qilish marosimi uchun to'lovlarni qo'shib hisoblaganda*) tayinlash vazirlikning vakolati doirasiga kiradi.

Faxriylarni ish bilan ta'minlash bo'limi (VA), Mehnat bo'limi (DoL) va Ta'lim bo'limi (DoE) faxriylar uchun maxsus dasturlarni tayyorlaydi. Faxriylar ishlari bo'yicha vazirlikning asosiy funksiyasi muayyan imtiyozlar va ijtimoiy dasturlarni taqdim qilish yo'li bilan qo'llab-quvvatlashdan iborat.

Faxriylar ishlari bo'yicha vazirlik tarkibida vazir o'rinbosarlari tomonidan boshqariladigan uchta asosiy bo'linma (*administratsiya*) mavjud:

Faxriylarning sog'lig'ini saqlash bo'yicha administratsiya – barcha shakldagi tibbiy yordamni ko'rsatish, tibbiy tekshiruvdan o'tkazish, klinika va hududiy tibbiyot markazlarining ishi uchun javob beradi.

Faxriylarning imtiyozlari bo'yicha administratsiya – faxriyning birinchi ro'yxatga olinishi, huquqlari belgilanishi, shuningdek, imtiyoz hamda nafaqalarning uy-joy, sug'urta, kasbiy reabilitatsiya va bandlik, ta'lim, kompensatsiya va pensiya singari beshta asosiy yo'nalishi uchun javob beradi.

Mozorlar milliy administratsiyasi – qabr bilan ta'minlash va dafn marosimi nafaqalarini, shuningdek, vazirlik tasarrufida bo'lgan mozorlarni saqlash xarajatlarini to'lash uchun javob beradi.

Faxriylar kuni (*Veterans Day*) – har yili 11-noyabrda nishonlanadigan AQSh milliy bayrami. 1926-yilda AQSh Kongressi AQShning barcha shtatlarini ushbu sanani Birinchi jahon urushi faxriylariga ehtirom ko'rsatgan holda nishonlashga chaqiruvchi rezolyutsiyani qabul qilgan.

Buyuk Britaniya qonunchiligida esa harbiy xizmatdan bo'shatilgandan so'ng tinch fuqaro hayotiga moslashish jarayoni oson kechishi maqsadida ushbu toifaga mansub fuqarolarning ta'lim olishi uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Jumladan, ularning fuqaro o'quv muassasalarini kechki yoki sirtqi fakultetlarida, shuningdek, armiyaning qayta tayyorlash markazlarida, shu maqsadda maxsus tashkil etilgan turli kurslarda ta'lim olishiga ruxsat etiladi.

Buyuk Britaniya Qurolli Kuchlaridan zaxiraga bo'shatilgandan so'ng harbiy xizmatchi va uning oila a'zolari Britaniya Qirollik Legionining o'quv markazlarida qayta tayyorgarlikdan o'tishlari mumkin.

Ma'lumot uchun: Britaniya Qirollik Legion (*The Royal British Legion, RBL*) – Britaniya Qurolli Kuchlarining shaxsiy tarkibi va faxriylari, ularning oilalari va qarindoshlarini moliyaviy, jamoatchilik va hissiy (*emotional*) qo'llab-quvvatlashini ta'minlaydigan Britaniya xayriya jamiyati.

Legion faoliyatida ishtirok etish uchun harbiy xizmatni o'tash shart emas. Legion o'zining rasmiy jurnaliga ega bo'lib, unga obuna bo'lish Legion a'zolari uchun bepul. Legion 1921-yilda Birinchi jahon urushidan so'ng Armiya HDK va HHK saflaridan bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning tinch (*fuqarolik*) hayotiga moslashishda yordam ko'rsatish uchun tuzilgan. Legion Britaniya QK amaldagi va sobiq harbiy xizmatchilarining manfaatlarini himoya qiladi.

Urush bo'lgan taqdirda Legion har yili urush faxriylari uchun nogironlik bo'yicha tayinlanadigan taxminan 36 mingta pensiya o'rini saqlab turadi hamda har yili ijtimoiy ta'minot va do'stlik manfaatlarida taxminan 300 mingta tashrifni amalga oshiradi. Legion xususiy shaxslar, kompaniya va xayriya jamg'armalaridan kelib tushayotgan moliyaviy mablag'larga egalik qiladi. 2015-yildan boshlab barcha pul o'tkazmalari faqatgina naqd pulsiz shaklda qabul qilinadi.

Legion iste'fodagi harbiy xizmatchilar, ularning oila a'zolari hamda ularni qaramog'idagilarga joydan joyga ko'chish, ta'lim olish va ishga joylashish masalalari bo'yicha axborot, maslahat va tavsiyalar olishga yordam beradigan CivvyStreet.org veb-saytini moliyalashtiradi. Ixtisoslashtirilgan xizmatlar hamkorlik tashkilotlari tomonidan ko'rsatiladi. Veb-sayt joydan joyga ko'chish, ta'lim olish va ishga joylashish uchun hamkorlar taqdim qilayotgan xizmatlar va yordamdan foydalanishning yagona tartibini yo'lga qo'yish uchun ishlab chiqilgan.

Zaxiraga bo'shatilayotgan harbiy xizmatchilar adaptatsiyasi va ularni himoyalash muammolarini hal qilish bo'yicha Buyuk Britaniya ijtimoiy siyosatining quyidagi o'ziga xos xususiyatlarini qayd etish lozim:

ushbu yo'nalish bo'yicha barcha tadbirlar davlat byudjeti mablag'lari hisobidan amalga oshiriladi;

mudofaa vazirligi zaxiraga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarga, ko'pi bilan bo'shatilishidan 3 yil oldin va bo'shatilgandan so'ng 1 yil davomida, fuqarolik hayotining yangi sharoitlariga moslashishda ijtimoiy himoya va yordam ko'rsatadi;

harbiy xizmatchilar kamida 5 yillik harbiy xizmatdan so'ng qayta tayyorgarlik huquqiga ega bo'ladi, bunda oddiy askarlar uchun zaxiraga bo'shatilish oldidan kechadigan tayyorgarlik majburiy hisoblansa, ofitserlar uchun u ixtiyoriy asosda amalga oshiriladi;

harbiy xizmatchilar Mudofaa vazirligi tomonidan ishlab chiqilgan tizimdan tashqari qayta tayyorlash kurslarining haqini to'lash bo'yicha grant olish huquqiga ega;

qayta tayyorgarlik mobaynida harbiy xizmatchilarning yo'l-kira va yashash xarajatlarini qoplash davlat hisobidan amalga oshiriladi.

Zaxiraga bo'shatilgan Britaniya harbiy xizmatchilarining ijtimoiy himoyasi va adaptatsiyasi majburiy tartibda qayta tayyorlash, ish bilan ta'minlash va ijtimoiy ta'minot masalalari bo'yicha maxsus ekspertlar guruhi tomonidan o'tkazilayotgan konsultatsiya tadbirlarini o'z ichiga oladi.

Bevosita bo'shatish protsedurasidan avval harbiy xizmatchilar ko'chirish bo'yicha markazda bir oylik tayyorgarlikdan o'tib, u yerda o'zlari tanlagan soha bo'yicha mutaxassislikka ega bo'ladi, bevosita bo'shatilgandan so'ng esa ko'pgina harbiy qismlarda ochilgan ish bilan ta'minlash byurosining filiallari tomonidan ish izlashda yordam ko'rsatadi. Ta'kidlash kerakki, Buyuk Britaniya QK qisqartirish bilan bog'liq armiya modernizatsiyasi quruqlik qo'shinlarida ijtimoiy taranglikni yuzaga keltirgan bo'lib, shu munosabat bilan Mudofaa vazirligi tomonidan maxsus dastur ishlab chiqilgan va unda Qurolli Kuchlar saflaridan bo'shash protsedurasiga alohida e'tibor qaratilgan. Bo'shatiladigan harbiy xizmatchilar bilan olib boriladigan ijtimoiy ishlar ular pensiyaga chiqishidan 2 yil avval boshlanib, bo'shagandan so'ng shug'ullanishni xohlagan mehnat faoliyati turini aniqlash maqsadida bo'shatilishidan 6 oy oldin o'tkaziladigan suhbat fuqarolik hayotining yangi sharoitlariga tayyorlash bo'yicha majburiy tadbir hisoblanadi.

Ushbu suhbat doirasida harbiy xizmatchini qayta tayyorlashning zarurati belgilanadi, shuningdek, iste'foga chiquvchining doimiy yashash joyini o'zgartirish ehtimoli bilan bog'liq masalalar hal etiladi.

Nasimbek MAMADOV,
mustaqil izlanuvchi

Етимлик. Бу сўзни тилга олишнинг ўзи юракни зирқиратади. Унинг ортидаги соғинч, ўксиниш, умидсизлик, болалик бахтини ҳис қилмаслик... Етимликнинг ҳамма-ҳамма дилга ботадиган зарбалари бошингни эгиб, кўксингни эзиб туради. Солиҳ ота-онасидан айрилганида ўн бир ёшда эди. Айни ҳаётни тушуна бошлаган, орзулари кўртасида отаётган паллада тоғдек таянчларидан айрилиш... Бу ўсмирликка яқинлашаётган таъсирчан бола учун кутилмаган фожиа эди.

Айрилиқнинг ғам-аламли кўнларида Солиҳга маҳалладаги тенгқур дўстлари елка тутди. Болалар бегубор тўғулар ила унинг бошига тушган етимлик қисматини теран ҳис қилиб турарди. Бироқ у тўғилиб ўсган уйда, кўча чангитиб катта бўлган дўстлари орасида кўп қололмади. Қисмати болалар уйига боғланди. Ўзи каби кўнгли ярим болалар...

Вақт – дардга даво, дейишади. Бу айни ҳақиқат. Инсон ҳаёт уммонида яшаш учун курашади, имкон топади. Аммо кези келганда шундай лаҳзалар бўладики, етимлик аталмиш аччиқ айрилиқ бўй-басти билан кўз олдинда қад ростлайди, дилдаги жараларни кўзгатади. Солиҳ болалар уйда мана шундай чекинмас синовлар остида улғайиб борди. Педагогика билим юртида таҳсил олди. Ўн беш ёшида унинг муаллимлик фаолияти бошланди. Паркентдаги қишлоқ мактабда икки йилга яқин ўқувчиларга дарс берди. Йигитчанинг ризқи қаерга қўшилмасин, дўстлар орттирди. Ҳаётига таянч, дардига малҳам бўладиган садоқатли дўстлар.

1939 йили педагог дўстлари армия хизматида қақирди. Солиҳ ўртоқларидан бир ёш кичик бўлишига қарамай, уларнинг сафида бўлишни истади. Ўн етти ёшли ўспиринни истисно тариқасида дўстлари билан Ашхободга ҳарбий хизматга юборишди.

Дунёни ларзага солган Иккинчи жаҳон уруши бошланганида Солиҳ Умаров Туркменистон пойтахтида эди. Бу пайтда у ҳарбий курсни тамомлаб, кичик лейтенант унвони билан взводга командир этиб тайинланганди. Взвод турли миллат вакилларидан иборат бўлиб, Ашхободда ташкил этилган лиги учун туркман йигитлари кўпчиликини ташкил этарди. Улар талабчан, серғайрат, артиллериянинг мураккаб техникаларини пухта ўзлаштирган ўзбек командирини севишар, ҳурмат қилишарди.

Икки йиллик ҳарбий тажрибага эга ёш, ғайратли командир 1942 йилнинг апрелида взводи билан Москва оstonасига юборилди. Взводнинг вазифаси – мўр-малахдай ёпирилиб келаётган душманни шаҳарга яқинлаштирмаслик. Взвод йигитлари жанг қилиш сирларини ўзлаштириб борди. Ўша йили қиш қаттиқ келди. Совуқ 42-43 даража. Иссиқ ўлкада улғайган туркман йигитлари

КОМАНДИРИ (воқеий ҳикоя)

учун бундай совуққа чидаш... Ашхобод бошқа-ю, Москва ўрмонларидаги ша-роит бошқа. Душман ҳам, қаҳратон ҳам улар учун бирдек хавфли.

Солиҳ Умаровнинг взводи Загваздино қишлоғида фашистларга қарши жангга кирди. Ҳаракатсиз қолдингми, совуқда тош қотишинг аниқ!

– Қани, олға йигитлар! – секин-лашаётган жангчиларга яқинлашиб, туртиб қўярди у. – Душманга мўлжал бўлмай, музга айланмай десанг, тезлаш, ҳаракат қил!

– Хўп, хўп бўлади! – куюнчак командирнинг айтганини қилишга интиларди жангчилар.

Ногаҳон, Солиҳ ўзига нима бўлганини билмай қолди. Жангга кимдир гўё уни зарб билан уриб йиқитди, устига баланд бино ёки катта дарахт қулаб, эзиб юборди. Бир зум ҳушини йўқотиб, қор ичига кўмилиб кетган йигит жон аччиғида юқорига ҳаракат қила бошлади. Ва ниҳоят, туйнук очилди. Йигитлар уни муз аралаш лой остида тортиб олишди. Солиҳ ўшанда илк бор ажал домини ҳис қилди.

Фашистлар Ельня шаҳридан Москвага дарвоза очмокчи бўлган таҳликали палла. Душманни шаҳардан қувиб чиқариш керак. Пиёда қўшинлар ўровда қолган. Уларга ёрдам зарур. Солиҳ взводи билан ўрмон ичига келиб тушди. Ёпиқ позицияда тўплар билан жанг қилиб бўлмайди. Очiq жой зарур. Яқин орада темир йўл бор. Тўпларни ўша жойга олиб чиқиш керак.

– Жангчилар, тўпларни темир йўлга олиб чикиб, жанговар позицияни эгаллаймиз! Кимда қандай фикр бор?

– Тўғри, ўша ердан туриб, душманнинг додини берамиз, – унинг режасини қувватлади командир ўринбосари.

– Унда, олға, вақтимиз оз, ҳамма тўпларни олиб чиқиш билан шуғуллансин!

Тўплар темир йўлга жойлаштирилди, ўқланди. Душман томонга қараб турган тўплар наъра тортишга шай. Командир буйруқ берса бўлгани.

– Жангчилар, фурсат етди, фашистларга қарата бараварига ўт оч!

Буйруқ айни вақтида берилганди. Нишонга теккан снарядлар босқинчиларни довдиратиб қўйди. Фашистларнинг олтига «Тигр»и олов ичида қолди. Пиёда қўшинларига олдинга силжиш имкони яратилди. Қувонарлиси, взвод жангчилари бу операцияни талафотсиз якунлади. Солиҳ Умаров ушбу жангга илк мукофот – «Жасурлик учун» медалига тавсия этилди.

Кейин Калуга, Орша, Могилев шаҳарларида олиб борилган бир-биридан қақшатқич жанглари, машаққатли олға силжишлар, айрилиқлар... Калугага кираверишда фашистларнинг учта пулемёти ниқобланган ҳолда кўринмас нуқтадан тўхтовсиз ўқ ёғдирарди. Бундай вазиятда жангчиларнинг ҳаракати тугул чумчуқ ҳам учиб ўтолмайди. Ҳар ишга ечим топадиган тадбиркор командирнинг саъй-ҳаракати билан взвод йигитлари учала пулемётни ҳам унини

ўчирди. Солиҳ Умаровнинг жанглари давомида номи тилдан тилга ўтиб, обрўси ошиб борди. Кўп ўтмай батарея командири этиб тайинланди.

1943 йилнинг таърифларга тил ожиз таҳликали жангҳоқлари. Шаҳар қишлоқлар вайронага айланган. Яранган қашқирдек кўтурган фашистлар бор имкониятини ишга солган. Ковель шаҳридан қувиб чиқарилган душман аламзада. Шаҳар яқинидаги узлуксиз жанглardan сўнг, икки тараф ҳам бир муддат тин олди. Неча кўнлардан буён уйқуни унутган жангчиларга қуролини шай тутган ҳолда нафас ростлашга, навбати билан ухлашга рухсат берилди. Бундан фойдаланган фашистлар танк ва пиёда қўшинлари билан жангчиларимиз устига бостириб кела бошлади. Босқинчилар икки батальон, саккизта танк билан атака уюштирганди. Бу қарши ҳужумни Солиҳ Умаров батареяси тўпчилари биринчи бўлиб қарши олди. Душман танкларини ишдан чиқариб, пиёда қўшинларга катта мадад берди. Фашистларнинг шаҳарга қайтиб киришига йўл қўйилмади.

Солиҳ Умаров бошчилигидаги артиллериячилар батареяси ҳақидаги маълумот босқинчиларга етиб борди. Батареянинг ўт очиш позицияларини фашистларнинг «Юнкерс-88» жанговар самолётлари бомбардимон қилишга ўтди. «Калхатлар» тўдаси аввал тикасига шўнғиб бомба ташлар, кейинги учиб келишида йирик калибрли пулемётлардан ўқ ёғдирарди. Фашистлар тепангдан ўқ, снаряд, миналар ёғдириб турганда ҳаракатланиш осон эмас. Бундай паллада айниқса, алоқачиларга осон бўлмайди. Кузатув пункти билан ўт очиш позициялари ўртасидаги алоқа симларининг узилиши катта муаммони келтириб чиқаради.

– Алоқа тиклансин! – буйруқ берди батарея командири.

– Хўп бўлади, ўртоқ капитан! – бурччини бажаришга шошилди алоқачи Леонид Шаклеин.

Ҳа, командир буйруғи сўзсиз бажарилади. Чунки у қисм олдига қўйилган вазифани ҳал этишда тўғри йўлни топиб, буйруқ беради. Аммо ўқ ёғири остида юз метрдан ортиқ масофадаги неча бўлақларга бўлиниб кетган симларни улаш... Бироқ буйруқ олдида қўрқув четга сурилади. Леонид ўйдим-чўқур бўлиб кетган жанг майдонида у жойдан-бу жойга югуриб юриб, алоқани тиклади. Йигит бу вазифани қандай удалаганига ақли етмасди. Бу жасорат нафақат вазифасига бўлган садоқат, балки севимли командири Солиҳ Умаровга бўлган чексиз ҳурмати натижаси эди.

1944 йилнинг ёзи. Фашистларга қарши тинимсиз жанглardan сўнг, совет қўшинлари сафида Солиҳ Умаров батареяси Варшавага кириб борди. Шаҳар буткул вайрон бўлган. Ҳар бир уйда осилиб ётган тўрт-беш поляк аскарига дуч келинади. Бу қонхўрлик фашистларга бўлган нафратингни, ғазабингни минг чандон оширади, жасоратга ундайди...

Польша пойтахтидан босқинчилар қаттиқ жанглари остида қувиб чиқарилди. Шундан сўнг капитан Умаров хизмат қилган дивизия 76-Қизил байроқли Ельня – Варшава ўқчи дивизияси деган шарафли номга сазовор бўлди.

Мана шу жанглardan бирида Солиҳ Умаров жараланди. Ерлар лой, ёмғир шивалаб ёғиб турибди. Ўрмонга жойлашиб олган душманнинг танклари ўрмалаб келиб, гранаталар отиб, жангчиларни бир қадам силжишига йўл қўймасди. Албатта, бундай пайтда қўшиннинг умиди артиллериячилардан бўлади. Солиҳ Умаров жангни кузатиш асносида тинимсиз буйруқ берарди. Шунда унинг ёнида нимадир зарб билан портлади. Чакагига нимадир тегди. Атроф қум, шағалдан иборат бўлгани учун у тош майдаси тегди, деган ўйда парво қилмади.

– Капитан, сенга нима бўлди? – полк командири яқинлашди ёнига. – Ҳаммаёғинг қон-ку?!

– Қон... мен терлаб кетдим, деб ўйлабман...

Ҳушидан кетган йигит тиббиёт пунктида кўзини очди. Унга туни билан қон қуйишганди. Эрталаб Солиҳ гандираклаб бўлса-да, қисмга етиб борди. Батареяга яна командирлик қила бошлади. Эртасига унинг тўпчилари фаустникларнинг ҳам, пулемётларнинг ҳам унини ўчирди. Танклар олов ичида қолди. Жанг муваффақиятли якунлангач, у бир неча кун даволаниб, кучга кирди...

1945 йил 2 май. Старшина Георгий Воронцов батарея командири капитан Умаровнинг олган орден ва медаллари билан табриклаш учун тўпчиларни йиғди. Командир шаънига, яқинлашаётган ғалабага илиқ сўзлар айтишга оғиз жуфтлаб турилган бир пайтда, батареяга шошилиш буйруқ келди.

– Тезлик ила Берлин ғарбига йўл олинг! 132-ўқчи дивизиянинг ахvoli чатоқ, ёрдам зарур.

– Хўп бўлади!..

150 километрлик жойга тўплар билан етиб бориш осон эмас. Бунинг учун қисқа йўл топиш керак. Қўмондонликнинг бундай топшириғи Солиҳ Умаровдек удабурон командиргагина ишониб топширилади. Шундай бўлди ҳам. Батарея жангчилари керакли жойга керакли пайтда етиб борди.

Ғалаба оstonасидаги жанглари, яна дўстлардан айрилиш... лекин унинг батареяси шарофати билан фашистлар разил мақсадига ета олмади. Неча юзлаб жангчиларнинг ҳаёти асраб қолинди. Жангдан сўнг Умаров батареясининг эришган ютуғи ҳисоблаб чиқилди: душманнинг икки юздан ортиқ аскар ва офицери ер тишлаган, бир танки, тўртта бронетранспортёри, ўқ-дори ортилган олти автомашинаси ёндириб юборилган, 175 нафар гитлерчи асир олинган...

Машҳур саркарда Георгий Жуков Кведлинбургда ўзбекнинг жасур ўғлон капитан Солиҳ Умаровнинг кўксига қаҳрамонлик «Олтин Юлдуз»ини тақар экан, йигитнинг қулоғи остида зафар бонглари жаранглари, кўз олдида эса ғалаба онларини кўра олмаган шахид кадрдонлари бир-бир гавдаланарди...

Зулфия ЮНУСОВА,
«Vatanparvar»

“KICHIK JAHON CHEMPIONATI”DA BOKSCHILARIMIZ TENGSIZ

Bolgariya poytaxtida boks bo'yicha an'anaviy "Strandja" xalqaro turniri bo'lib o'tdi. Mamlakatimiz bokschilarining muvaffaqiyatlari sharafiga Sofiyada 7 marta Vatanimiz bayrog'i baland ko'tarildi, O'zbekiston madhiyasi 6 marta yangradi. Ushbu g'alabalarga Mudofaa vazirligi Oliy sport natijalarini rivojlantirish markazi (MVSM) vakili Madiyar Saidrahimov (-92 kg) ham o'zining munosib ulushini qo'shdi.

“STRANDJA – 2022” QAHRAMONLARI

Oltin medal sohiblari:

-51 kg: Hasanboy Do'smatov
-57 kg: Abdumalik Xalakov
-63,5 kg: Mujibillo Tursunov
-80 kg: Odiljon Aslonov
-92 kg: Madiyar Saidrahimov
+92 kg: Lazizbek Mullajonov

Bronza medal sohibi:

-52 kg: Tursunoy Rahimova

Shu tariqa O'zbekiston terma jamoasi "Strandja – 2022" xalqaro turnirida 6 ta oltin va bitta bronza, jami 7 ta medalni qo'lga kiritib, umumjamoahisobida 1-o'rinni egalladi. Ta'kidlash joiz, bu yil erkaklar o'rtasidagi bahslarda bokschilarimizga teng keladigani topilmadi. Zero, O'zbekiston 13 vazn toifasi bo'yicha turnirning 8 tasida bokschilari bilan qatnashgan bo'lsa, Qozog'iston va Rossiya jamoalari har bir vaznda 2 tadan, jami 26 tadan bokschilari bilan Bolgariyaga borgan edi. Shunga qaramay, yakuniy natijalar bo'yicha Rossiya va Qozog'iston ortda qoldirildi, umumjamoahisobida O'zbekiston birinchi pog'onani egalladi. Yana shuni alohida ta'kidlash joiz, bu gal erkaklar o'rtasida ham, ikki yo'nalish bo'yicha ham umumjamoahisobida birinchi bo'ldik. Rossiya terma jamoasi umumjamoahisobida (erkak va ayollar) 5 ta oltin bilan ikkinchi o'rindan, Qozog'iston bokschilari esa 4 ta oltin medal bilan 3-o'rindan joy olishdi.

Yurtimiz charm qo'lqop ustalari "kichik jahon chempionati" maqomidagi umumiy mukofot jamg'armasi 200 ming AQSh dollarini tashkil etgan musobaqada sovrindor bo'lish bilan birga ma'lum miqdordagi pul mukofotlariga ham egalik qilishdi. Xususan, turnirda birinchi o'rinni egallagan har bir bokschiga 4 ming, 2-o'rin sohiblariga 2 000 va 3-o'rinni egallaganlarga 1 000 AQSh dollari miqdorida pul mukofoti taqdim etildi.

Endi navbat o'smir va yoshlarimizga. Chunki terma jamoamiz asosiy bokschilari Sofiya shahridagi "Strandja – 2022" xalqaro turnirida ishtirok etayotgan kunlari o'smir va yoshlarimiz Osiyo chempionatida qatnashish uchun lordaniyaga jo'nab ketishdi. Shu kunlarda Amman shahrida boks bo'yicha o'smirlar va yoshlar o'rtasida Osiyo chempionati o'tkazilmoqda. Mazkur birinchilikda mamlakatimiz yosh bokschilari 4 ta tarkibda qatnashyapti. Yoshlar terma jamoamizdagi o'g'il bolalar tarkibi 13 nafar, qizlar 11 nafardan iborat. Shuningdek, o'smirlar terma jamoamizdagi o'g'il bolalar 13 nafar va o'smir qizlar 12 nafardan iboratligini nazarda tutsak, O'zbekiston o'z boks tarixida ilk bor keng va katta tarkibli terma jamoa bilan Osiyo chempionatida qatnashmoqda. Qit'a birinchiligi 14-martga qadar davom etadi.

Nufuzli xalqaro turnirda ayol bokschilarimizning biroz omadi chopmadi. Sofiyaga borgan 5 nafar bokschimizdan faqat Tursunoy Rahimova (-52 kg) sovrindor bo'ldi – bronza medalini qo'lga kiritdi.

Endilikda mutaxassislar tomonidan "kichik jahon chempionati" deb yuritiladigan an'anaviy "Strandja" xalqaro turniri o'z tarixida 73-marta o'tkazildi. Sofiya shahridagi "Sofia Hall" sport majmuasi bu safar dunyoning 36 davlatidan 450 nafarga yaqin charm qo'lqop ustalarini o'zida jamladi va jahon boks muxlislari e'tiborini o'ziga qaratdi. Mazkur nufuzli musobaqada erkaklar 13, ayollar 12 vazn toifasida sovrinli o'rinlar uchun o'zaro bahs olib borishdi.

"Strandja – 2022" xalqaro turnirini erkak bokschilarimiz juda ko'tarinki ruh bilan boshladi. Qariyb bir hafta davom etgan saralash bahslaridan so'ng 8 nafar bokschimizning 6 nafari finalga yo'l oldi. Shu tariqa, final janglari o'tkazilmasidanoq O'zbekiston terma jamoasi musobaqaning ko'proq medallariga egalik qilishi va umumjamoahisobida yuqori pog'onalarda bo'lishi oldindan oydinlashdi. Chunki Bolgariyaning 5, Qozog'iston, Ukraina va Rossiyaning 4, Germaniyaning 2, Daniyaning bir nafar bokschisi finalga yo'llanma olgandi.

Yurtimiz sport sharafiga himoya qilgan bokschilar orasida Mudofaa vazirligi Oliy sport natijalarini rivojlantirish markazi vakili Madiyar

SHOHSUPA

(xabarlar)

DZYUDO

Xalqaro dzyudo federatsiyasi (IJF) yangilangan reytingini e'lon qildi. Mudofaa vazirligi Oliy sport natijalarini rivojlantirish markazi (MVSM) vakili Davlat Bobonov reytingda hamon yetakchilik qilmoqda – 5 769 ochko bilan -90 kg vazn toifalilar ro'yxatida 1-o'rinda. IJF reytingida MVSM a'zolaridan Sardor Nurullayev o'z vazn toifasi bo'yicha 8, Hikmatilloh To'rayev 14, Kemran Nurillayev 21-pog'onadan joy olgan. Tel-Aviv "Katta dubulg'a" turnirida kumush medalga sazovor bo'lgan hamyurtimiz Obidxon No'monov (-73 kg) kutilganidek reytingda katta o'sishga erishdi, bungacha 66-pog'onada turgan dzyudochimiz 33-o'ringa ko'tarildi.

TOG' CHANG'ISI

"Pekin – 2022" qishki Olimpiya o'yinlari ishtirokchisi Komiljon To'xtayev Livanda o'tkazilgan tog' chang'isi bo'yicha 30-Osiyo chempionatida ikki marta shohsupaga ko'tarildi. U gigant slalom bahslarida kumush, slalom dasturida esa oltin medalni qo'lga kiritdi va qit'aning 2022-yildagi eng kuchli sportchisi nomiga musharraf bo'ldi. Osiyo chempionatidan so'ng ishtirokchi mamlakatlar o'rtasida xalqaro musobaqa ham o'tkazildi. Unda qatnashgan terma jamoamiz a'zolaridan 4 nafari yakunda shohsupaga ko'tarildi – Arman Guyupov oltin, Medet Nazarov kumush, Rolan Raimqulov va Ra'no Imonqulova bronza medalga sazovor bo'ldi.

SPORT KURASHLARI

Turkiyaning Istanbul shahrida sport kurashlari bo'yicha yilning dastlabki reyting turniri o'tkazildi. Unda terma jamoamiz asosiy tarkib bilan ishtirok etdi. Yakunda, yunon-rum kurashi bo'yicha polvonlarimiz 3 ta oltin va bitta bronza medalini qo'lga kiritgan bo'lsa, erkin kurashchilarimiz mazkur xalqaro turnirning bitta kumush va 2 ta bronza medaliga egalik qilishdi. Yunon-rum kurashi bo'yicha polvonlarimizdan Islomjon Bahromov (-63 kg), Mahmud Baxshilloyev (-67 kg) va Rustam Assakalov (-97 kg) oltin, Mo'minjon Abdullayev (+130 kg) bronza medaliga sazovor bo'ldi. Erkin kurashchilarimizdan G'ulomjon Abdullayev (-61 kg) kumush, Umidjon Jalolov (-65 kg) va Bekzod Abdurahmonov (-86 kg) bronza medalni qo'lga kiritdi.

STOL TENNIS

Fransiyaning Mes va Belgiyaning Spa shaharlarida o'smirlar o'rtasida Xalqaro stol tennisi federatsiyasi tizimidagi reyting ballari o'ynaladigan musobaqalar bo'lib o'tdi. O'zbekiston terma jamoasi a'zolari Arujan Kamalova hamda Asel Yerkebayeva Fransiyaning Mes shahridagi turnirda U-13 yosh toifasidagi bahslarda qatnashib, bronza medalini qo'lga kiritdi. Belgiyaning Spa shahridagi turnirda esa Asel Yerkebayeva g'oliblikka erishdi. Dastlab Ukraina, Germaniya va Hindiston vakillaridan ustun kelgan hamyurtimiz finalda fransiyalik Nina Eliza Guo Jengni 3:2 hisobida mag'lubiyatga uchratib, musobaqaning oltin medaliga sazovor bo'ldi.

FUTBOL

OFK Ijroiya qo'mitasi yig'ilishida bir qator yangiliklar e'lon qilindi. Xususan, qit'amiz futboli Yevropa tizimida davom ettiriladi, ya'ni kelgusi mavsumdan boshlab, Osiyo Chempionlar ligasi va OFK Kubogi bahslari kuzda start oladi va bahorda nihoyasiga yetadi. 2023 va 2024-yilgi U-17, U-20 va U-23 Osiyo chempionati saralashidan boshlab jamoalar Sharq va G'arb mintaqasiga ajratilmaydi, ya'ni bitta guruhda ham Sharq, ham G'arb mintaqasidan jamoa bo'lishi mumkin.

Rasul JUMAYEV,
"Vatanparvar"

#Qaror va ijro

#Sana

O'zbekiston mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkiloti hamda Milliy gvardiya o'rtasida tuzilgan hamkorlik memorandumiga muvofiq, muddatli harbiy xizmatni o'tayotgan 73 nafar yosh ixtiyoriy ravishda Chirchiq avtomobil maktabidagi avtomototransport haydovchilarini tayyorlash kurslarida "BC" toifasi bo'yicha o'qishni boshlagan edi.

GUVOHNOMLAR TOPSHIRILDI

O'quv kurslarini yakunlagan bir guruh muddatli harbiy xizmatchilarga guvohnomalarini topshirish marosimi o'tkazildi. Tadbirda Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazi Chirchiq shahar bo'linmasi vakillari, harbiy prokuratura hamda harbiy qism ofitserlari, muddatli harbiy xizmatchilar ishtirok etdi.

O'zaro imzolangan Memorandumga asosan, harbiy xizmatchilarni avtomototransport vositalari haydovchilarini hamda ommaviy-texnik kasb mutaxassislarini tayyorlash kurslarida o'qitish bilan birga, ularni Vatanga sadoqat va yuksak vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda ko'maklashish va ular o'rtasida yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, yo'l transport hodisalarining oldini olish bo'yicha targ'ibot-tashviqot tadbirlari, sportning texnik va amaliy turlaridan musobaqalar, seminar treninglar ham muntazam o'tkazilib kelindi. Bundan tashqari, harbiy xizmatchilarning farzandlari sportning texnik va amaliy turlari bo'yicha avtomobil maktabida tashkil etilgan bepul seksiya va to'garaklarga jalb etildi.

Shuningdek, tadbir davomida o'zining namunali xulqi, talabchanligi, tashabbuskorligi bilan barchaga o'mak bo'lgan harbiy xizmatchilar "Vatanparvar" tashkiloti Toshkent viloyati kengashi tomonidan taqdirlandi.

G. AMONOVA,
Chirchiq avtomobil maktabi boshlig'ining o'rinbosari

RESPUBLIKA HARBIY PROKURATURASI ORGANLARI 30 YOSHDA

Respublika Harbiy prokuraturasi mustaqil milliy prokuratura tizimining ajralmas tarkibi, o'zagi sifatida o'z tarixi, tajribasi, salmog'i va salohiyatiga ega.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1992-yil 28-fevral kungi "Harbiy prokuratura organlari va harbiy tribunallar to'g'risida"gi farmoni bilan O'zbekiston hududida joylashgan harbiy prokuratura organlari sobiq Ittifoq prokuraturasi tizimidan chiqarilgan hamda Turkiston harbiy okrugi harbiy prokuraturasi negizida O'zbekiston Qurolli Kuchlari harbiy prokuraturasi tashkil etilgan.

Shu munosabat bilan Respublika Harbiy prokuraturasi majlislar zalida Bosh prokuror o'rinbosari – O'zbekiston Respublikasi Harbiy prokurori general-mayor Shuxrat Uzakov boshchiligidagi tantanali yig'ilish bo'lib o'tdi.

Videokonferensiya orqali o'tkazilgan tadbirda harbiy prokuratura organlarida xizmat qilayotgan barcha prokuror-tergov xodimlari ishtirok etdi.

Yangi O'zbekistonni qurishda Respublika Harbiy prokuraturasi organlari Qurolli Kuchlarda qonun ustuvorligini ta'minlash, qonuniylikni mustahkamlash, harbiy xizmatchilar, ularning oila a'zolari va boshqa fuqarolarning huquq va manfaatlarini muhofaza qilish va albatta, xalqni rozi etish yo'lida xizmat qiladi.

Adliya polkovnigi Sherzod XAYITOV,
Respublika Harbiy prokurorining katta yordamchisi

#Milliy armiyamiz yoshlar nigohida

#Xayriya marafoni

SPORTSEVAR YOSHLAR BIRLASHDI

"Vatanparvar" tashkiloti Parkent O'STK, tuman mudofaa ishlari bo'limi hamda 1-sonli kasb-hunar maktabi bilan hamkorlikda uyushmagan yoshlar va o'quvchilar uchun "Milliy armiyamiz yoshlar nigohida" shiori ostida sport musobaqasi tashkillashtirildi.

Unda ishtirokchilar o'rtasida pnevmatik miltiqdan o'q otish, granata uloqtirish, tosh ko'tarish, arqon tortish, to'siqlardan o'tish hamda estafeta musobaqalari o'tkazildi. Epchillik, chaqqonlik va uddaburonlik bellashuvi bo'lgan bahslarda yoshlar bir-biridan qolishmaslikka intildi va shu orqali qanchalik sportsevar ekanligini namoyish qilishdi. Shu jihatdan ham bellashuvlar qiziqarli va munozaraga boy bo'ldi. Yoshlar o'rtasida sportning texnik-amaliy turlarini ommalashtirish maqsadida o'tkazilgan ushbu tadbirda yuzga yaqin uyushmagan yoshlar va to'rt yuzga yaqin kasb-hunar maktabi o'quvchilari ishtirok etishdi.

Tadbir so'ngida konsert dasturi namoyish etildi.

Mirkomil HOMIDOV

Toshkent shahridagi muhtasham "Humo Arena" muz saroyi maydonida "Save Aral – 2022" xalqaro xayriya marafonining uchinchi mavsumi doirasida ommaviy yugurish tadbirlari bo'lib o'tdi.

HARBIY HIZMATCHILAR G'OLIB

Marafon O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi, Milliy Olimpiya qo'mitasi, Mudofaa vazirligi, O'zbekiston triatlon hamda Yengil atletika federatsiyalari va qator tashkilotlar hamkorligida tashkillashtirildi.

Unda 7 yoshdan 70 yoshgacha bo'lgan ming nafarga yaqin aholi vakillari, harbiy xizmatchilar faol ishtirok etishdi. Birinchi marotaba xalqaro olimpiya o'yinlarida

yuksak natijalarga erishgan paralimpiyachilarimiz ushbu marafonning faxriy mehmonlari bo'lishdi. Musobaqa ishtirokchilari Islom Karimov ko'chasi bo'ylab Sharof Rashidov ko'chasi kesishmasigacha; Sharof Rashidov ko'chasidan Afrosiyob ko'chasi kesishmasigacha va undan shu ko'cha bo'ylab Islom Karimov ko'chasi kesishmasigacha bo'lgan 3 kilometrlik masofani bosib o'tishdi.

Taqdirlash marosimi esa "Save Aral – 2022" xalqaro xayriya marafonini haqiqiy shouga aylantirdi. Ushbu musobaqada Mudofaa vazirligi harbiy xizmatchilari har doimgidek g'alabali o'rinlarni band etishdi.

Mudofaa vazirligi sportchisi kichik serjant Shohrux Davlatov belgilangan masofani 8,17 soniyada bosib o'tib, yangi rekord o'rnatgan bo'lsa, kontrakt bo'yicha harbiy xizmatchi Yevgeniy Fadiyev 3-o'rinni qo'lga kiritdi.

Barcha sovrindorlar tashkilotchilar tomonidan diplom va qimmatbaho sovg'alar bilan taqdirlandi.

Katta leytenant Bobur ELMURODOV,
"Vatanparvar"

НОВЫЕ ВОЕННЫЕ РАЗРАБОТКИ

1. Южнокорейская компания KAI (*Korea Aerospace Industries*) начала сборку первого летного прототипа перспективного истребителя KF-X, первый полет которого должен состояться в этом году. Военно-воздушные силы страны планируют приобретение 120 новых самолетов этого типа к 2032 году. Они должны заменить устаревшие F-4 и F-5. Основные тактико-технические характеристики KF-X: длина 16,9 м, размах крыла 11,2 м, высота 4,7 м, максимальная взлетная масса 25,4 т, скорость до 1,9 м.

2. Специалисты испанского судостроительного объединения «Навантия» совместно с американскими коллегами разработали проект перспективного фрегата F110, предназначенный в основном для решения задач противовоздушной и противоракетной обороны. Длина корабля составит 145 м, ширина 18 м, водоизмещение 6 100 т. Его планируется оснастить американской многофункциональной системой управления оружием «Иджис-ПРО». В состав вооружения войдут: 16-ячеечная установка вертикального пуска, ЗУР «Стандарт-2» и «Усовершенствованная Си Спарроу», ПКР «Гарпун», 127-мм автоматическая установка, два 30-мм ЗАК, торпеды и автоматическая система боевого управления SCOMBA. Предполагается наличие на борту роботизированных комплексов, включая БПЛА.

3. Компания «Локхид-Мартин» приступила к производству новой модели противотанковых ракетных комплексов «Джавелин» (*FGM-148F*). По имеющейся информации, Пентагон разместил заказ на производство 45 тысяч таких ракет «Джавелин», которые отличаются универсальной боевой частью (БЧ). Специалисты компании заявили, что БЧ несёт в себе два типа зарядов: один для уничтожения динамической защиты танка, второй – для пробития основной брони. Кроме того, наличие осколочной боевой части способствует эффективно поражать живую силу противника, легкобронированные цели и разрушать укрытия.

Китайский самолёт-амфибия AG600 «Цзилун» совершил первый успешный взлет с поверхности Желтого моря у побережья г. Циндао. Предназначенный для тушения пожаров и проведения поисково-спасательных работ на воде, он оснащен четырьмя турбовинтовыми двигателями и способен находиться в воздухе до 12 часов. Максимальная взлетная масса самолёта 53,5 тонн, длина корпуса 39,3 м, размах крыльев 38,8 м, максимальная дальность полета 4,5 тысяч км. На сегодняшний день AG600 является крупнейшим самолётом-амфибией не только в КНР, но и во всем мире.

4. В Турции прошла презентация модели перспективного ударного вертолета T629, разработанного специалистами компании «Туркиш аэроспейс индастриз». Новая машина займёт нишу между легким ударным вертолетом T129 АТАК и тяжелым вертолетом АТАК 2. Боевая масса нового боевого средства 6 тонн, вооружение – 70-мм неуправляемые ракеты и противотанковые L-UMTAS.

5. В Израиле прошли испытания мобильного оперативно-тактического ракетного комплекса, состоящего из пусковой установки и одноступенчатых твердотопливных ракет LORA. Пуски ракет проводились в открытом море с платформы гражданского судна. Одна из ракет условно поразила цель на дальности 90 км, другая – на 400 км. LORA – ракета малой дальности диаметром 0,65 м, длиной 4,7 м, стартовой массой 1 560 кг, с максимальной дальностью пуска 400 км (круговое вероятное отклонение 10 м).

6. Специалисты украинского конструкторского бюро «Южное» разработали проект новой сверхзвуковой авиационной ракеты большой дальности «Блискавка» («Молния»). В ходе работ над проектом специалистам потребовалось также разработать новые материалы, позволяющие боеприпасу выдерживать перегрузки и аэродинамический нагрев, возникающие на высоких скоростях. Заявленная максимальная скорость полета ракеты не менее 3 600 км/ч. «Блискавка» может оснащаться тремя различными головками самонаведения (ГСН): активной радиолокационной (противокорабельная версия), оптико-электронной и пассивной радиолокационной (для выполнения задач подавления систем ПВО противника).

Y O S H L A R G A KUCH-G'AYRAT BAXSH ETDI

Muborak tumanida joylashgan harbiy qismda "Milliy armiyamiz yoshlar nigohida" shiori ostida hududda istiqomat qiluvchi yoshlar uchun ochiq eshiklar kuni o'tkazildi. Tuman mudofaa ishlari bo'limi, ma'naviyat va ma'rifat bo'limi hamda mahallaning yoshlar yetakchilari bilan bevosita hamkorlikda tashkil etilgan mazkur tadbir besh yuzdan ortiq yoshlarni qamrab oldi.

Ishtirokchilar qurol-aslahalar ko'rgazmasi, mavjud qurol-aslahalarning taktik-texnik tavsifi bilan tanishdi. Shundan so'ng ular o'rtasida arqon tortish, o'q otish, harbiy estafeta va armrestling sport turlari bo'yicha musobaqalar tashkil etildi. Badiiy qismida tuman madaniyat markazining xonandalari hamda iste'dodli yoshlari

tomonidan konsert dasturi namoyish etildi.

Shu kabi tadbir Toshkent viloyati Olmaliq shahrida joylashgan harbiy qismda ham o'tkazildi. O'quvchi-yoshlarning maqsad va intilishlariga o'zgacha kuch-g'ayrat baxsh etdi.

Mayor Farruxbek SOTIVOLDIYEV

#Armiya va yoshlar

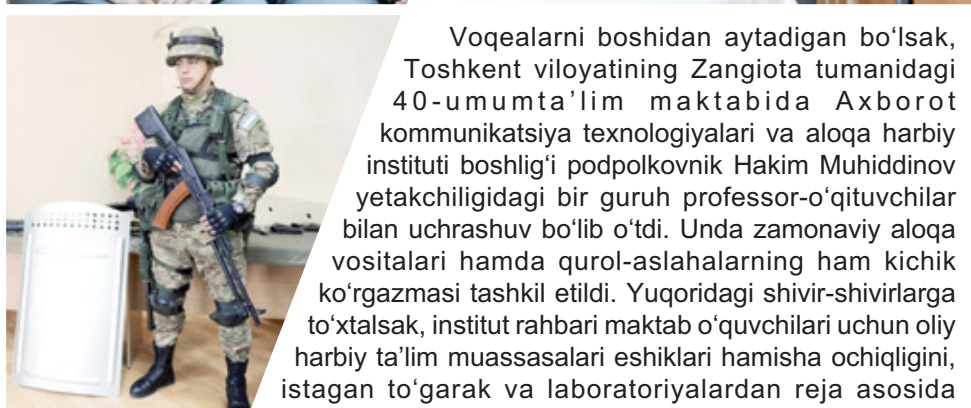
O'QUVCHILAR QALBIGA YO'L

ijobiy ma'nodagi g'ulg'ula bilan

O'quvchilar berilgan imkoniyatlardan sevinib, kunlik, haftalik ishlarini qaytadan rejalashtira boshladi.

- Qachon vaqtingiz bor?
- Qaysi to'garakka qatnashmoqchisiz?
- Yaxshisi, mana shu institutning kursanti bo'la qolaman...

Atrofni ana shunday shivir-shivirlar tutdi.

jamoalar uchun har qanday yordamga tayyor ekanliklarini ta'kidladi.

Tashkil etilganiga ko'p bo'lmagan oliy harbiy ta'lim muassasasining fakultetlari, buguni va kelajagi haqida batafsil ma'lumotga ega bo'lgan o'g'il-qizlarning yuragiga ijobiy ma'nodagi g'ulg'ula tushdi. Ular yaqindagina joylashgan ta'lim muassasasi imkoniyatlaridan to'laqonli foydalanish maqsadida o'zlarini qiziqtirgan barcha savollarga batafsil javoblar oldi.

Ijro etilgan vatanparvarlik mavzusidagi kuy-qo'shiqlar yig'ilganlarning kayfiyatini yanada ko'tardi.

Abdulla O'KTAMQULOV

#Davra suhbatlari

ZAMONA QAHRAMONLARI

siz-u bizning oramizda

Zamon qahramoni bo'lish baxtning bir belgisi. Qahramonlarni asarlardan qidirmang. Ular siz-u bizning oramizda. Qahramonlar daraxtda o'smaydi. Ularni yetishtirish kerak. Bolalikdan... Yoshlikdan... Har bir o'g'lonning bolalikdagi orzusi bu – uchuvchi bo'lish. Beg'uborlik davrida qilingan niyat, albatta, bir kun ijobat bo'lar. Faqat bu yo'ldagi zahmatdan qochmasa bas.

Go'zal mahallasida yashagan Abdulla Hamrayev 1985–1991-yillarda Angren shahridagi 4-umumta'lim maktabida tahsil olgan. Maktabni bitirib, o'zi tanlagan kasb sari intilgan.

Bu yigit, ya'ni I darajali harbiy uchuvchi, I va II darajali "Shon-sharaf" ordeni sohibi, Mudofaa vazirligi a'lochisi, O'zbekiston Respublikasi oliy harbiy aviatsiya bilim yurti boshlig'i polkovnik Abdulla Hamrayev oradan 30 yil o'tib, qadrdon maktabida, ustozlari hamda o'quvchilar va pedagogik jamoa bilan uchrashdi. Umumta'lim maktabi hamda Yoshlar markazida o'quvchi-yoshlar bilan "Zamonamiz qahramonlari" nomida o'tgan davra suhbatida shahar hokimining o'rinbosari Salim Anarboyev ham qatnashib, Abdulla Hamrayevning faoliyati to'g'risida gapirdi.

Dastlab, uchrashuv qiziqarli tus olishi uchun harbiy orkestr jamoasi tomonidan jozibali kuy-qo'shiqlar ijro etildi. Polkovnik Abdulla Hamrayev hamda oliy harbiy aviatsiya bilim yurti kursantlari so'zga chiqib, harbiy uchuvchilar va aviatsiya mutaxassislarini tayyorlash, bilim yurti faoliyati, soha xodimlarini ijtimoiy qo'llab-quvvatlash, uchuvchilik bo'yicha ta'lim dargohiga o'qishga kirish tartiblari, zarur bo'lgan fanlarni

chuqur o'zlashtirish hamda sport bilan muntazam shug'ullanish to'g'risida gapirib, tavsiyalarini berdi.

Ko'pchilik yoshlar harbiy uchuvchi bo'lish istagi borligini bildirib, o'zlarini qiziqtirgan savollarga bilim yurti rahbaridan to'liq javob oldi.

Hayajonli lahzalardan biri shunda bo'ldiki, polkovnik Abdulla Hamrayev ustozlari Xalima Rafikova bilan yuzmayuz uchrashdi. Ustoz o'z o'quvchisining intilishlari, bugungi kunda zamonaviy maktabga aylangan ta'lim dargohidagi o'zgarishlarni mamnuniyat bilan e'tirof etdi.

Yakunda harbiy uchuvchi maktab kutubxonasiga sara asarlardan iborat kitoblar jamlanmasini tuhfa qildi hamda yoshlar o'z oldilariga aniq maqsad qo'yib, harakat qilsagina ko'zlagan marrasiga yetishi, bu jarayonda kitobning o'rni beqiyos ekanligini aytdi.

Sh. EGAMBERDIYEV

Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish hamda ularni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash borasida O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotining Namangan viloyati kengashi tasarrufidagi To'raqo'rg'on tumani o'quv sport-texnika klubi jamoasi muayyan natijalarga erishmoqda.

Harbiy-vatanparvarlik g'oyalarini targ'ib etish, ommaviy kasbdagi mutaxassislarni tayyorlash hamda sportning texnik va amaliy turlarini rivojlantirish borasidagi yutuqlar shular jumlasidandir.

– Tashkilotimiz tuman mudofaa ishlari va xalq ta'limi bo'limlari, shuningdek, Yoshlar ishlari agentligi hamda Ma'naviyat va ma'rifat markazi tuman bo'limi bilan hamkorlikda harbiy-vatanparvarlik targ'ibotlarini faol olib bormoqda, – deydi o'quv sport-texnika klubi boshlig'i Odiljon Djo'rayev. – Asosiy maqsadimiz mamlakat mudofaa qudratini mustahkamlashga ko'maklashish, yoshlar va fuqarolarni mehnatga hamda Vatanni himoya qilishga tayyorlash, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash kabi vazifalarni bajarishda davlat tashkilotlariga ko'maklashishdan iboratdir. Klubda tuman yoshlarini ijtimoiy foydali hamda vatanparvarlik ishlariga jalb etishga ham muhim e'tibor qaratib kelinmoqda. Bizga bu borada muhtaram Prezidentimizning joriy yil 19-yanvardagi "Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori muhim dasturilamal bo'lib xizmat qilmoqda. Qaror ijrosini ta'minlash maqsadida turli ma'naviy-

ma'rifiy tadbirlar, uchrashuv va davra suhbatlari hamda sport musobaqalari tashkil etilmoqda. Masalan, yaqinda tumandagi 1-, 8-, 28- hamda 30-umumta'lim maktablarida o'tkazilgan tadbirlar shular sirasidandir. Bunda asosiy e'tibor yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish va sport turlarini ular orasida ommalashtirish orqali yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularning intellektual jihatdan kamol topishiga qaratilmoqda.

Ma'n'an yetuk va jismonan sog'lom shaxslarni kamol toptirish maqsadida yoshlarga sportning texnik va amaliy turlari bilan shug'ullanishlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratildi. Jumladan, klubda faoliyat yuritayotgan "Havo miltig'idan o'q otish", "Yozgi biatlon", "Motosport" hamda "Karting" kabi to'garaklarda 50 nafardan ziyod o'quvchi-yosh muntazam shug'ullanmoqda. O'z navbatida tuman yoshlari viloyat va respublika miqyosida tashkillashtirilayotgan sport musobaqalarida faol ishtirok etib kelyapti.

Ayni paytda To'raqo'rg'on o'quv sport-texnika klubida ommaviy kasbdagi mutaxassislar tayyorlash borasida bugungi kun talabidan kelib chiqqan holda faoliyat olib borilmoqda. Harakat xavfsizligini ta'minlashda bo'lajak haydovchilarning bilimli va malakali bo'lishlari juda muhimdir. Hukumatimiz tomonidan ham bu jihatlariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bunday sa'y-harakatlar o'z navbatida o'quv jarayoni sifatini oshirishda muhim omillardan biri bo'lishi shubhasiz.

Xizmatlar litsenziyalangan.

O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkiloti Namangan viloyati kengashi tasarrufidagi To'raqo'rg'on tumani o'quv sport-texnika klubi jamoasi tuman yoshlarini sportning texnik va amaliy turlaridan "Havo miltig'idan o'q otish", "Yozgi biatlon", "Karting", "Motosport" kabi seksiya va to'garaklarda shug'ullanishga taklif etadi.

To'raqo'rg'on shahri, "Toshkent" MFY, "Vatanparvar" tashkiloti o'quv binosi.

99 696-33-55.

mart dunyoda qanday nishonlanadi: turli mamlakatlarning an'analari

Har yili Xalqaro xotin-qizlar bayrami dunyo miqyosida keng nishonlanadi. Tabiiyki bu bayram ayollarimiz uchun eng sevimlisidir. Xo'sh, dunyo mamlakatlari bu bayramni qanday nishonlashadi.

Yaponiyada

mart oyida bir nechta bayram nishonlanadi. Birinchisi 3-mart kuni nishonlanadigan Hina-matsuri, ikkinchisi – qizlar va shaftoli guli bayrami. 14-mart esa xotin-qizlar kuni bo'lib, u "Oq kun"ni anglatadi. An'anaga ko'ra, bu kundagi sovg'a va tabriklar faqat sevimlilarga bag'ishlanadi.

Dolshada bu kun barcha yoshdagi ayollar bilan uchrashish va nishonlash uchun imkoniyatdir. Ammo shunga qaramay, mamlakatda 8-mart dam olish kuni emas. Erkaklar sevimli xonimlarini kechki ovqatda tabriklashadi.

Fransiyada bu bayram keng tantana qilinmaydi. Ular ayollar bayramini Onalar kunida nishonlaydilar. O'smir qizlar bu bayramga o'zlarini aloqador deb hisoblamaydilar. Chunki ular sovg'alarni Valentin kunida qabul qilishadi.

Xitoyda ushbu kunda bayram an'anasiga aylangan atirgul va lolalarni uchratmaysiz. Xitoy ko'chalarida siz faqat o'z ayolini tabriklash uchun guldasta izlayotgan chet ellikni uchratishingiz mumkin.

Italiyaliklar bayramni erkaklarsiz, restoran yoki kafelarda nishonlaydilar va erkaklarni qat'iy o'z davralariga qabul qilmaydilar. Italiyada ham bu kun dam olish kuni emasligi sababli ular bayramni faqat ishdan so'ng nishonlashlari mumkin.

Germaniyada ham bu bayram mashhurlikka ega emas va bu kun dam olish kuni hisoblanmaydi. Bu mamlakatda Xalqaro ayollar kunini Onalar kunida nishonlash keng an'ana tusiga kirgan.

Gretsiyaga nazar solsak, shahar va qishloqning hurmat va e'tiborli xonimlari bu bayramni qanday nishonlashlarini ko'rishimiz mumkin: ular bu kundagi vaqtinchalik vakolatlaridan foydalanib, o'z erlariga suv sepadilar.

Rossiyada 8-mart – dam olish kuni. Bu kunda ayollar gullar va sovg'alarga burkanadilar.

AQShda mart oyi Ayollar tarixi oyi hisoblanadi. Prezident har yili bayonot bilan chiqadiki, bu amerikalik ayollarning xizmat pillapoyalaridan ko'tarilishiga va yutuqlari munosib rag'batlantirilishiga xizmat qiladi.

Va albatta, biz bu kunni qanday nishonlashimiz haqida gapirmaslik mumkin emas. Mamlakatimizda bu kun dam olish kuni hisoblanadi. Chiroyli guldastalar, yoqimli sovg'alar va kechki taom. Erkaklar bu kunda ayollariga hurmat ifodasida oshxonalarni egallaydilar. Qo'llaridan kelgancha mazali taomlar pishirib, ko'ngillarini olishga harakat qiladilar.

Yaqinlaringizni seving, nafaqat bu kunda, balki yilning boshqa kunlarida ham ularga bo'lgan e'tiboringizni so'ndirmang.

Bolgariyada bu kun odatiy ish kuni hisoblanadi. Shu sababli erkaklarda nafaqat o'z ayolini, balki hamkasb ayollarni ham tabriklash imkoniyati bor. Odatda bu kun tushlikdan so'ng butun jamoa bilan restoran yoki kafega borishadi. So'nggi yillarda bolgariyalik ba'zi ayollarning qiziqishlari so'ngan: bu kunda erkaklardan farqli ravishda ayollar bir-birini tabriklashadi.

GALSTUK QANDAY TAQISH PAYDO ODATI BO'LGAN?

MISR

Galstukni eslatuvchi aksessuarining ilk shakllari Qadimgi Misrda uchragani taxmin qilinadi. To'g'ri geometrik shakldagi mato parchasini Qadimgi Misr aholisining ba'zi vakillari bo'yni va yelkasiga tashlab qo'ygan. Bu – shaxsning jamiyatda muayyan ijtimoiy mavqega egaligini anglatib turgan.

XITOIY

Qadimgi Xitoyning Sin sulolasi vakili Shixuan Dining qabrida 40 mingdan ziyod sopol askar haykalchalari topilgan. Bu askarlarning bo'ynida galstukni eslatuvchi keng enli bog'ichlar borligini ko'rish mumkin.

Manbalarga ko'ra, Qadimgi Xitoyda harbiylarning oddiy aholi vakillaridan ajralib turishi uchun bunday atributdan foydalanilgan.

Ammo Qadimgi Xitoyda ham, Qadimgi Misrda ham foydalanilgan bo'yinbog'lar bugungi galstukdan farqlanib, asosiy jihati – tugun qismi bo'lmagan.

RIM

Bo'yinga mato parchasini bog'lash an'anasi Rim legionerlaridan qolgan degan qarash ham mavjud. Rimning Trayan kolonnasi legionerlari bo'yinlariga mato bo'lagi – faskaliani bog'lab yurishgani manbalarda aytiladi, bundan maqsad – metall sovut hoshiyalari askarning bo'yin qismiga jarohat yetkazishining oldini olish edi.

YEVROPA

Mintaqada galstukning ilk prototipi 1635-yilda paydo bo'lgan.

Fransiya qo'shinlari tarkibida bo'lgan xorvatlar Usmonli turklar imperiyasi bilan bo'lgan to'qnashuvda g'alaba qozongach, Parijga tantanali marsh bilan kirib kelishadi. Xorvat ofitserlari yorqin ranglardagi matolarni bo'yinlariga bog'lab olishgan bo'lib, bu parijliklarning diqqatini darhol tortadi. Fransuzlar xorvatlardan bu nimaligini so'rab murojaat qilganda, xorvatlar kimligimizni so'rashyapti, deb o'ylab,

xorvat (*croates*) deb javob berishadi. Natijada bo'yinga bog'lanadigan mato Yevropa tillariga "kravat" tarzida kirib keladi.

Fransuz qiroli Lyudovik XIV ham bu atributga qiziqib qoladi va o'zi ham shoyi mato parchasini bo'yniga bog'lab yurishni odat qiladi, ko'plab fransuzlar ham qiroлга taqlid qila boshlashadi.

RUS O'LKASI

Shu davrga kelib, galstuk rus o'lkasiga ham kirib keladi. Novatorligi bilan tanilgan imperator Pyotr I hatto galstuk taqib yurish majburiyati bo'yicha maxsus qaror ham chiqargan. Ammo bu boyarlar tomonidan xushlanmay

qabul qilinadi, chunki galstuk an'anaviy rus kiyimlari bilan mos kelmasdi. Shuning uchun uni yoqtirmasdan "sirtmoq", "ilon" degan salbiy bo'yoqdor so'zlar bilan atashgan.

Rus o'lkasida galstukning

ommalashishi yozuvchi Aleksandr Pushkin sababli yuz beradi – u enli bo'yinbog' bog'lab yurishni yaxshi ko'rardi.

ZAMONAVIY GALSTUK

Yevropada esa galstukning keng aholi orasida ommalashishi Lord Bayron bilan bog'liq. U galstukni bo'sh qilib, bo'yinni qismaydigan tarzda taqishni yaxshi ko'rardi. Shu bilan bog'liq ravishda, galstukni bo'sh qilib bog'lash "alya bayron" deb nom oladi.

Yana bir yevropalik adib Onore de Balzak ham galstuk taqishni yaxshi ko'rgan, u hatto "Galstuk taqish san'ati" nomli kitob yozadi. Unda bo'yinbog'larning turlari batafsil tushuntirilgan, uni bog'lashning turli shakllari ko'rsatilgan.

Galstukning bugungi zamonaviy ko'rinishi 1924-yilda muomalaga kiradi. Amerikalik tadbirkor Jyessi Langsdorf zamonaviy shakldagi galstukni bichadi va uni o'z nomiga patentlaydi. Langsdorf avvalgidan farqli ravishda galstukni bir emas, balki uch bo'lak matodan tikadi, bu orqali galstukni uzoq vaqt taqib turganda ham o'z shaklini yo'qotmasligiga erishiladi.

B. ELMURODOV tayyorladi.

IBRAT

"Ismoil Dabbos dedikim: "Haj niyati qilib borurda Sherozg'a yetishdim. Bir masjidga kirdim. Shayx Mo'minni ko'rdimki, o'lturub, xirqasin yamaydur erdi. Salom qildim va o'lturdim. Mendin so'rdikim: "Ne niyating bor?" Dedim: "Haj niyatim bor". Dedi: "Onang bor?" Dedim: "Bor!" Dedi: "Yonib onang mulozamatig'a bor!" Bu so'z menga xush kelmas erdi. Dedi: "Ne to'lg'anasen? Men ellik haj qilibmen, boshyalang, oyoqyalang va zod-u hamrohsiz. Barchasin senga berdim. Sen onang ko'ngli shodlig'in menga ber!"

Alisher NAVOIYning
"Nasoyim ul-muhabbat"
asaridan

XALQ MAQOLLARIDAN

Terakka qarab, tol o'sar.
Onaga qarab, qiz o'sar.

Qiz bersang, otasiga qarab ber,
Qiz olsang, onasiga qarab ol.

Bola – loy, ona – kulol.

Ona allasi dunyoni tebratar.

Jannat onalar oyog'i ostida

@Vatanparvargazetasi_bot

"Vatanparvar" birlashgan tahririyati bilan bog'lanish uchun telegram bot

SHU SONNING
ELEKTRON SHAKLI

VATANPARVAR

MUASSIS

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MUDOFAA
VAZIRLIGI

www.mudofaa.uz

Tahririyat kengashi:

polkovnik Hamdam Qarshiyev
polkovnik Otabek Yuldashev
polkovnik Alisher Boboxonov
Maqsud Abilov

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqiriz qilinmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi. Mudofaa vazirligi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar departamenti – "Vatanparvar" birlashgan tahririyatining kompyuter markazida sahifalandi.

Bosh muharrir:

mayor Ahror Ochilov

ISSN 2010-5541

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2008-yil 6-iyunda 0535 raqami bilan ro'yxatga olingan.

Telefonlar:

kotibiyat: 71 260-36-50
buxgalteriya: 71 260-35-20
yuridik bo'lim: 71 260-29-41
faks: 71 260-32-29

Navbatchi: kapitan Aziz Norqulov

Sahifalovchi: Begali Eshonqulov
Musahhih: Zebo Sariyeva

Buyurtma: F-0205

Hajmi: 6 bosma taboq

Bichimi: A3

Adadi: 32 927 nusxa

Bosishga topshirish vaqti: 14:00

Topshirildi: 14:30

Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar. Mualliflar fikri tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

Gazeta juma kuni chiqadi.

Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqib boshlagan.

Nashr ko'rsatkichi: 114.

Bahosi: kelishilgan narxda.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida chop etildi. Bosmaxona manzili: Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

123456

Manzilimiz:

100164, Toshkent, Universitet ko'chasi, 1-uy.